

౩౦౯౩౯౦ ప్రతిది నము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జనవరి నెల 10 వ తేది శుక్రవారము } No. 231
సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర పౌష మాస శుద్ధ నవమి. } సంచిక ౨౩౧

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

ఆంధ్రమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
మా మందులను ర రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు ధర 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు కంపెనీవారికి క్యాలండరు చేరుతున్నచో మా జవాబువారి యుండదు.

కొలది ప్రతులమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనట యుక్తము.

తామర తైలము

పండ్లపొడి

మోహినితైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము

దగ్గు, శైత్యము, కడి శెము, రొమ్ముకడి శెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెలుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కనిడబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోట్లుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు మహావన 187

(విజ్ఞాన) ఆటో దిల్ బనార్. (విజ్ఞాన) కాబడినది.

ఇప్పుడుకాలపు కవి కనువలనది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు మహావనగారి
అల్పాచారమునాని, సారాంశముగానీ, చేర్చుచుండకయే ఉత్తమ
జేయబడిన కేవల ప్రస్తుతము.

నీ కువాలై కొన్ని చిరువులు చిలుకరించినచో, మనోజ్ఞమగు
మహావన నిన్నులవలించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలతో మందును.

చిన్నవైజా (అర డ్రాం)	సీసా 1-కి రూ 0-6-0
మధ్యరకము వైజా 1-1 డ్రాం	" " 0-12-0
పెద్దవైజా 2 "	" " 1-4-0
చిన్నవైజా 4 " ఈ క్రింద కొన్ని "	" " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుద్ధి 1-కి 0-6-0, రి బుద్ధుకు 0-14-0 ప్రత్యేకము.

కొత్త, పట్టణములందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతినిధులతోను వారమును,
అంతేమీద నకలు పెట్టుకలవు. కావున, తాము కొనువారును సిఫార్సు
ము, కాట్టెముల అటోమిల్ లతో అను మేరుకు పరిశీలించుము ఈ ఆటో
సిల్లిమీరుయొక్క. ముఖ్యములను తరిగివేసేయ గోరువారి దిగువన
ప్రకాశించిన ఆటోమిల్లముల గుహనకాట్టె ఉచితముగ పంపుదురు.

పోలీసుజంతు: అంగ్లీంబండియో (డగ్ లు) కంపెనీ సం. 155, బామ్మాయపేట వీధి, బొంబాయి.
మృదాను యెనులయొక్క మహాతో మనమోర్తయ్యాలి. వైశాల్యాచార్యులు, మృదాను

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్
బహుమానముల సనేకములను గడించిన
శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి
గ్రంథములు.
అమృత వలి
అత్యుత్కృత మైన కవల. నవరసము లాలాటచుండును
వెల 1-4-0.
బుద్ధచరిత్రము
అవతారిపురుషు డగు నీలనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహర
ముగ రచింపబడినది. చక్కని శైలి. మంచి అచ్చు. వెల 0-8-0.
చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలియము,
1154 కంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మంచి లాభము.
మా తైయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు
తెల్లనియంగున 10 కులకుల పెట్టె 1-కి రూ. 1-0-0.
ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం!
కాశీలో మూడుదినములు
ఇందు కాశీలో చేయవలసిన యాత్రలను
విశదముగా చెప్పబడుచున్నది.
విలాసము:— 1827
కే ఎస్. ముత్తయ్యా అందు కంపెనీ,
సిల్క్ హౌసు, కాశీ.
K. S. Muthiah & Co.,
Silk House, Benares City.

ఫాక్ టెక్ వేనాలు: వెండిసరకులు
ఫాక్ బర్లు రూ. 8-8-0, హాటర్ మాస్కు 7-8-0, నే ఫెటి హాటరు
మాస్కు 11-0-0, స్వాస్ 7-0-0, నెట్టూ(210) 4-0-0, మంచి
డియారపు వెండికొలుసు 6-8-0, కుటుంబ (4) 1-12-0, చేతి
బటన్లు 1-12 0, అగస్త్యులీక్ష్మీ మెరెట్టు 2-8-0 క్లిప్సు 1-4-0.
R. K. Nathan & Co., Triplicane, Madras.
కుంకుమ పువ్వు:— మా యొక్క మార్కుగల మార్కు
గల కుంకుమ పువ్వు వెల తగ్గించబడినది. కావలసినవారు
వెంటనే తమ అర్డరులను రిజిస్టరు చేయించుకొని మా కన
సంకల్పిత క్యాలండరు నోకదానిని పొందు టుచిరము (1897)
ఎస్. వారాయణ అండుకో, 21 హార్మిమేపి, ఫోర్టు, బొంబాయి.

అమృతార్ణవ అవతారికము.
ఈ అవతారిక రక్తమును శుద్ధి చేసి నీరసమును హెచ్చించి
వి. పి. ఖర్చులు బుద్ధి 1-కి 0-6-0, రి బుద్ధుకు 0-14-0 ప్రత్యేకము.
కొత్త, పట్టణములందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతినిధులతోను వారమును,
అంతేమీద నకలు పెట్టుకలవు. కావున, తాము కొనువారును సిఫార్సు
ము, కాట్టెముల అటోమిల్ లతో అను మేరుకు పరిశీలించుము ఈ ఆటో
సిల్లిమీరుయొక్క. ముఖ్యములను తరిగివేసేయ గోరువారి దిగువన
ప్రకాశించిన ఆటోమిల్లముల గుహనకాట్టె ఉచితముగ పంపుదురు.

మలయ చందనము
(1251) పెగోగముకు మహావన
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పక్కము లేదు. విచిత్రా
మున్నగు కణచికిత్సల మనలేదు. రుచ్య
మైన మా మలయచందనము ఎలావు
తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల
పెగోగమును మూడు పూటలలో మున్నును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

ఇనుప వ్యాపారము
మా గడ్డ నీళ్లగొట్టమును, హస్తమాస్కా నె మెంటు
కోల్ తాడు, ఆమెరికా గుండ్రపు కంటిలు, చట్టములు, కలా,
యి ముల్లుకంటిలు, మేనుపిప్పాలు, బోల్లునల్లు, నయర్ నెలిం
గు మొదలైన సామానులు ఆమృతమునకు సిద్ధముగా ఉన్నవి.
వెలలకు కాగితము వ్రాయుకొరుతాము.
అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ,
(1412) 18, కంబుదాసు వీధి, మదరాసు.

విశ్వవిద్యాలయము

(రైతుకు విజయము)

ఇటలీ

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు

ఇటలీ బహుమానము

సంధి స్వాతంత్ర్యవిషయమున

ట్యూరిన్, జనవరి 8. — ఆదివారమునా ఉత్సాహము ప్రతిభలు ప్రభుత్వము నొసగును మిలానునందలి సాలా జోనద్ద ప్రెసిడెంటువిల్సనుగారిట్లు చెప్పిరి. — మిత స్వయముగ నేలేంది ఇట్లు బహుమానములను నన్ను మీరంతగా గౌరవించుచున్నారే నేను వ్యక్తికరింప జాలను. మిలాను ప్రజల లాభములు పడినట్లు నిట్లుచేసిన గౌరవమును ప్రతివచ్చునదింతవరకే నేను లేను. ప్రతివంత రీతి బహుమానము నాకన్న లక్షవలస నిండుచున్నది. ఏలననా యాదరణోత్సాహము వారి వ్యాధిములందు యెట్టిపనుచున్నదని నే నెఱుగుదును. నేను వారెడ నెట్టి భావములను గలిగియున్నానో అట్టిభావములే వారి ముఖములందు నేను గమనించుచున్నాను. ఆ గౌరవాదుల నే నేకే ప్రతినిధిగ వచ్చితిమో అట్టి అమోకా భావముల యెడల నాయుడు వారికిగల స్నేహవాత్సల్యములను జూపించుచున్నది. నీచపునంధిని గాక మహావీరులనును సంధి సమకూడుటకు మనమందరమును గలసి పనిచేయవలయుననియు ఇదియే నానుభవోద్దేశమును మికించుక నూచింపవచ్చు ననుకొనియెదను. ఇతరులను ప్రపంచమునక మహావికాసప్రాజ్ఞావంశములను గ నుండజాలరు. అది అసంభావ్యములగు దిన్న రాష్ట్రములతో విడిచివేయు కాగలరు. ఈ స్వల్పరాష్ట్రములు అన్యోన్య దురణము నలననే సభ్యులుగ నుండగలవని అవి తెలిసికొనకలయును. అయితే ముంతమునే గ్రహించవలసి యున్నది. ప్రపంచాభివృద్ధి పారిశ్రామికముగ నెరవేరవలయు నను నూచనము ఇదివరకే గన్పించినది. మిత విశ్వసించి తేములనో మిత వర్తకము చేయజాలరు. అట్లే మిమ్ము విశ్వసించుట దేశములతోడను మిత వర్తకము చేయజాలరు. మన మిప్పుడు చేయవలయు ప్రతికర్మమునకు విశ్వాసము మూలమిదియు. ఈ యాదర్యములు ఇటలీవారికి గూడ నున్నవని తెలిసికొనట కంటేము సంపించుచున్నాను. ఈ మిలాను మహానగరము నందలి జనలందఱి కట్టి యాదర్యములను నే నే నెఱుగుదును. అందులను యికవిదా నిక నెక్కువ కల్పితానుభవంతో ప్రజాభిమతియున్నట్లు నేను వ్యాఖ్యించగలమున కేగగలరు ఇందులకు నేను వ్యాధియైతర్యకంధవముల నర్పించుచున్నాను.

మాతాపితరుల కుపన్యాసము నొసగుట.

జెనోవా, జనవరి 7: — మాతాపితరులకు సంఘము వారికి మిలానునగరమున ప్రభుత్వము నొసగును విల్సనుగారిట్లు చెప్పిరి. — ఇటలీదేశమునందలి పాపముల నొందిన మిత నా వ్యాధియైతర్యకమును సాధుభూతిని తెలుపుచున్నాను. మా వ్యాధియును అందులకు గుచ్చి ద్రోహులకీడించి ఇతరుల దెప్పిడిటి నిరసనను గలుగకుండ చేయగలమంత వరకును చేయవలయునను ప్రోత్సాహంతో మావారి యుద్ధమున ప్రవేశించిరి.

స్వాతంత్ర్యోత్సాహము.

మిలాను జేరిగ నె విల్సనుగారిట్లు చెప్పిరి: — మాదేశమునందు మాలో నేనేకత్తున్నది. కాని యుద్ధమును గూర్చి మాకందఱు కొకేమభిప్రాయమున్నది. ఆమభిప్రాయమే మే మి మహావీరులను నింతకాలమువర కేకీర్తించి యున్నామమిత్రులయెడ మాకుగల నుభూత్వాభిమానము గాగలము. బలవంత పెట్టవలయును నుభూత్వము! దానంటేని నిజము సాధ్యముకాని స్వాతంత్ర్యోత్సాహము మాత్ర మట్టిది కాదు. స్వాతంత్ర్యవంత స్థితిగలుగుట దిలకింపుము. అది యంతరీక్ష్యముగ నున్నదియు తెలియగలదు. స్వాతంత్ర్యప్రియులును, స్వాతంత్ర్యప్రేమియును సామాన్యతే మాకును స్వాతంత్ర్యమును విడుచు నెట్ల పుట్టును స్వాతంత్ర్య సామర్థ్యమును వ్యక్తపరచుచుండును.

ట్యూరినున కేగుట.

ట్యూరిన్, జనవరి 8: — ఇప్పుడుగూడ అధికారము పొందును విల్సనుగారి విశ్వవిద్యాలయముతో నాడు

రింది. ఆసమయమున పనుద్యుంటిజు మే నులు వచ్చుటే తేనియు ముఖ్యము వీరందఱును పురమందిరమున విల్సనుగారిని గారనించి వేముకి మించియుండు పనుద్యుంటి సాంఘికసభల తీర్మానములను వారికర్పించిరి.

ఇటలీ యభివృద్ధిని గోరుట.

ట్యూరిన్, జనవరి 7: — ఫిక్ హోల్స్ బుక్ క్లబ్బు వారి దావా నెక్కి అచ్చట కూచి అసంభావ్యములను సభ్యులకు ప్రెసిడెంటుగారు గంభీరపద్యమును నొసరిరి: — “ఇప్పుడు నెరవేరవలయున్న సంధివల ఇటలీ కశ్యంత ఆనందాతికము లానగూడునని నేను వ్యాధియైతర్యకముగ విశ్వసించుచున్నాను.”

విల్సనుగారి విశ్వవిద్యాలయమున

ట్యూరిన్ విశ్వవిద్యాలయమున నుపన్యసించుచు విల్సనుగారిట్లు చెప్పిరి. “నేనాంతమాద్యము ననుసరించి మహాభివృద్ధిని చింతించుచున్నాను. రసభూమియు ప్రవర్తనములు జూపి తన పాతములందు కాశ్యంత వ్యాధియైతర్యమును స్థాపించునపుడు నాను మానవజాతి యుత్తమ భావములకు గ్రహించి ఏకక్తియు నెన్నుకును విదభింపజాలని మానవజాతి సటలము నెన్నరచిరి. అందులను నేను విశ్వవిద్యాలయముతో స్నేహము చేయు నెడ వివిధజాతుల బంధించు వాటివలననే అట్లానర్పితి నని తలంచెదను. మనము సంధినిగోరుటలో నేమివాంఛించుచున్నారము? మానవులందఱొక విధమున నాలొనింపగలిగి, ఒకేవిధము గుభావముల నుండి, ఒకేవిధమున ఉద్దేశమును గలిగి యుండవలయునని గోరుచున్నాము. అనగా స్వజాతియు ప్రజలప్రేమియు టయే గాక మానవజాతివందలటిని ప్రేమించి వ్యాధియైతర్యములను మహావిద్యుములను గూడ ప్రేమించవలయును. కట్టకడట వారిట్లు చెప్పిరి: — జ్యోతిమిత్రుల విశ్వవిద్యాలయముల తమ భావమునందలి మానవుల భ్యంసము చేయుటకు వినియోగించుట చాలనిచారకము. ఇట్టి అసమానముండి అచహాన్యానము విముక్తమగుట చేయుట ఇటలీ విశ్వవిద్యాలయములకు తక్కిన విశ్వవిద్యాలయములకు బూనవలసి యున్నది.

ట్యూరిను విడుచుట.

మిలాను, జనవరి 8: — ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు నేటిరాత్రి మిలాను విడిచిరి. ఈదినమున జరిగిన మహా విచారణకార్య మెన్నడు నిదివరకు జరిగియుండలేదు. అప్పుడు లం తోవవ్యాసము గావించుటకు వేదిక నెక్కిగా ప్రజలు మాసిన యుత్సాహమునకు మేరలేదు. పిమ్మట విల్సనుగారు ట్యూరినున కేగిరి. అచటగూడ వేలకొలది పారిశ్రామికజాతు లుండి మిలానులోవలె సత్కరించుటకు తగిన యేర్పాటులును చేసిరి. పారిశ్రామిక కార్యాలయములు మొదలగు వాటి కెల్ల నాదినము నెలపు ఈయనడెను. కార్మికుల స్వస్థియును సంధివర్ణయ కాలమున పరిశీలించుట నని విల్సనుగారు మిలా నునందు చెప్పిరి. అపుడు వారి చెప్పిన ఈపద్యము మంతయు ట్యూరిను దినపత్రికలన్నిటను ప్రచురింపడెను. అందులను చాల మార్పు గలిగెను. పురపాలకసంఘమువారి చేసిన గౌరవమునకు వారిట్లు చెప్పిరి: — మిత నాదేశములకు కూర్చి చెప్పిన సంగతులన్నియు వారికి భూమినియును గ నేను గ్రహించెదను ముఖ్యము సంయుక్త రాష్ట్రములు యుద్ధమున తేరకుండుట వాస్తవము. ఏవత్తును వ్యాధియైతర్యము తెలియపడుటవలన వారిట్లు చేరలేదని చెప్పింపుట నీయలేదు. మరి యేమన, యూరపురములందులకు వారు ప్రవేశించు ఆహామిదివరకు లేదు. అందుచే వారు కొంచెము చుసరిరి. కాని యుద్ధము వెచ్చువెరుగు చుండుటకు జూచి ఈ యుద్ధము కేవలము యూరపు సంబంధమైనది కాదనియు, మానవజాతికంతటికిని సంబంధించినదియు గ్రహించి, యుద్ధపుభివృద్ధినిగొనుకొనిది ఆ యుద్దేశములవలన వారి యుద్ధమును ప్రవేశించిరి. అట్లు ప్రవేశించుటకు వారికి దుస్సాధ్యముగ నుండెను. మొదటిసారియు వారు మిలానుడెలనే యభిమానము చూపుచున్నది. అంతరము సమయముచూచి వారు తమ వ్యవస్థలను మార్చుకొనునట్లే. సంఘమందిరము బయట గూడ వేలకొలది జనులు యూరపుగూడి ప్రెసిడెంటు మాట్లాడుచుండ విసగిరి. అంతట నతడు దావా నెక్కి ఇట్లు చెప్పెను. ట్యూరిను నగరమునూరా! సాలభాగ్యవలూరా! అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము ప్రజలు ఇటలీ ప్రజలకు వందన

ముల నర్పించి తులక ప్రశ్న చేయుచున్నారని నేను తెలువ వచ్చితిని. ఇటలీ పౌరులలోనీ మహానగరములకును వారి వందనమును తెలుపుచున్నాను.

పిమ్మట ఫిక్ హోల్స్ బుక్ క్లబ్బువారు ప్రెసిడెంటుగారి కాలిధ్యము నొసరి. అతడపుడిట్లు చెప్పెను. “నిజమైన ప్రజాస్వామ్యప్రజల యధార్థపు రక్త మిప్రజలలో ప్రసరింపించుచున్నట్లు నాకుతోచుచున్నది. మిత మాలో కొందఱు కంటె యుద్ధములకు నెక్కువకత్తులులను నమ్మములను బొందిరి. మిలానోగ మిత క్తము నర్పించి భవమును ధారవోసి నో యూలోచింపును అంతకంటె మిలానోగ మితకామఃభించి ఆలవే పీకింపబడినో అదియును ఆలోచింపును. మిలానోగ ములకుక ఇటలీ, సంయుక్త రాష్ట్రముల కీర్తికాంత తెన్నుడును విడబడగూడదు. నిశ్చయముతో నట్లునే దివములను గడపుచు వచ్చిరి.” చిరగమవారిట్లు చెప్పిరి “ఇది మహాపారిశ్రామికనగరము. మిత్రభ్యుస్వస్థులు స్వామి నగరమును దుక్ఖించి యు వారేసంధిని బిట్టించువారనియు మితభావితులరే ము. సంధిని స్వాతంత్ర్యము మేము కాగా, మిత్ర ప్రభుత్వము ప్రపంచపు మాకులన్నియు వర్తకులయి యుద్దేశములకు ముగిసి ఏవగు ప్రపంచపు వ్యాపారమును చేయుచున్నానో వారే ప్రపంచమునకటి అధ్యక్షులును పరిశీలించుచున్నాను. అందుచే నే మన మన్యోన్య స్నేహమున మెలగవచ్చు. వానిక జీరికాభివృద్ధి వరకట్టిక వారమరుము. మిత్రభూమిని నమ్మక నాతో వర్తకమును చేయ జాలరు. మిమ్ము మిమ్మే యావపును నమ్మక నాతోడను వర్తకము చేయజాలరు. విశ్వాసమే వర్తకము యొక్క ముఖ్యసాధనము. విశ్వాసమే వారి ఆయుధము. అవ్యాధులులకు చునప్పుడు వ్యాపారమును జీరుపును. జీతమునందెను వెట్టుబడి నెరక అధికము గ వెట్టెవరో వారి ప్రాబల్య మధికముగ నుండుటావశ్యకము విజియుల వెట్టుబడి యంతక జీతములోనికి రమ్మనో అంతక వాస్తవ బల్యమును వెరుగుట తప్పదు. అందులను వెట్టుబడిని వెట్టు పద్ధతియు విశ్వజితీ పద్ధతియే యని తెలియదగును. సంధిని గావించుమిత్రము మేము స్వీకరింప కేరచున్నాము. అది సాంతముగ కొనసాగించుటకు మిత్రులకు మన్నాను.”

జెనోవా కేగుట

జెనోవా, జనవరి 8: — విల్సనుగారు మట్టిని స్థూరక చిర్రానువద్ద నుపన్యసించుచు విల్లు చెప్పిరి: — ఈవిద్యుము ముందలి విలువనపుడు నాకు చాల సుతోషము గలుగుచున్నది. ఈ సమద్రమున కావలియున్న మేము మట్టినిగారి జీవితము కెంతేయు గర్వించుము. వారి వర్తకమున నేకీధ వింపిలి చునియే మా తలంపు. ఆ మహాభివృద్ధి యాదర్య వార్తలు తన సర్వస్వమును ధారవోసి నో ఆయాదర్యమును నెరవేరుటకు నేను వా యుదుతగ్గిని జూపుచున్నందుల కెంతేయు సంకల్పించుచున్నాను.

జెనోవా పురపాలక సంధిరమున వారిట్లు చెప్పిరి: — జెనోవా అమెరికాదేశముల స్వాభావిక పుణ్యక్షేత్రము. అమెరికాకును జెనోవాకు ననేక సంబంధసంబంధములు నున్నవి. మాజీనికమును, మా యుజ్జీరనమును ఈనగర ముందేయే లభించినవనిగూడ చెప్పదగు సంబంధములుగూడ నున్నవి. మానవజీవితము తన జన్మక్షేత్రమునందే యెన్ని మారులుత్సాహవంతముగ నుండునది యు డెలసికొను కెంతేయు ప్రోత్సాహకరముగ నుండగలదు.

కొలంబను స్థూరక చిర్రానువద్ద వారిట్లు చెప్పిరి: — అమెరికాకు కనిపెట్టి కొలంబనుగారు ప్రపంచమున కెంతేయు మహాపకార మొనరించిరి. తమతోడి ప్రజలందఱును స్వాతంత్ర్యము నొందగోరుచు, ప్రపంచమునకటితో తాటుగ వ్యవచ్చును బొందవలయు స్వాతంత్ర్యోభి మానవులగు జనులకు నిరసనయోగ్యమై అతడు పడిత్రయను అమెరికా స్థూరకము చేసెనని నిరూపింపగలంతుల కమెరికా యొలేనియు గర్వపడి సంతోషింపగలగుచున్నది.

పాస్టోరు, జనవరి 7: — ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మరలిరచ్చిరి.

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషువ్యాపారము.

లండను, జనవరి 7: — వార్తాసంఘమువారి లెక్కలందలి టెలెగ్రాఫుడెను: — 1918-వ సంవత్సరమునందు దిగుతుల మొత్తము 1319884591 పౌణలు. 1917-వ సం. మన దిగుతుల మొత్తము 1064164678 పౌణలు యుండెను. 1918 సం. న ఎగుతుల మొత్తము 498473065 పౌణలు. 1917 సం. మన ఈ మొత్తము 527079746 పౌణలు యుండెను.

సిన్ ఫ్యూను సభ్యుని శిక్షించుట.

లండను, జనవరి 7:— పార్లమెంటు సభ్యులును, సిన్ ఫ్యూను పక్షమున జేరినవారునగు సిన్ థ్యూగారు యల్ఫ్రీడక మగు ఉపవ్యాసము నొసగి సభ్యులు అధికారులమీద తురుగ బ సునుయు చిక్కినను చంపవలసినదనిపోత్సహించినందుల వారుమానుల కరివశిక్షను విధించబడిరి.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు.

లండను, జనవరి 7:— హాల్స్ ప్రభువుగారి అధ్యక్షత క్రింద 1917 సం॥ మన శిక్షణబడిన ప్రభుత్వ సంస్కరణ విచారక సంఘమువారు సంస్కరణములగుంట్ల తమ సిఫార్సు లను వెలుపురు తమ రిపోర్టును ప్రకటించిరి:— మంత్రివర్గ నిర్మాణవిధుల విషయమున రాజకీయ తిరుగుబాటును కట్టికడ పట పార్లమెంటుకు బంపుటమందు మంత్రివర్గమువారు తీర్మానింపవలసియుండును. పార్లమెంటువారు నిశ్చయించిన విధమున ప్రభుత్వనిర్వహణమువై వారధికారము గలిగియుం డును. ప్రభుత్వమున నన్నికాఖలతోద్భాటున, నిజమ వర్తన మును మంత్రివర్గమువారే చూచుచుండవలసి యుండును. ఈ విధులు నిర్వహింపబడుటకు బహుళకే 10 మంది సభ్యులుగల ఒకచిన్నమంత్రివర్గము నేర్పింపవలెను. ఈమంత్రివర్గమువారు చాల తక్కువగ సమావేశ మగుచుండవలెను. అత్యవసర విష యములను కేవలముగా జరిగింపబడుటకు వారికి తత్సంబంధ విషయములను పూర్తిగా సకాలమున నెఱిగింపచుండవలెను. తమ తీర్మానములతో సంబంధముగల మిగులవలతో మంత్రివర్గ మువారు స్వయముగా కలసి చర్చింపవలెను. ఆయాకాఖల విషయమున తాముజేసిన తీర్మానములు సక్రమముగా జరుప బడునట్లు చూచు విధానము మంత్రివర్గమువారి కత్యవసర నడవవలెను.

సివిలు సర్వీసులో శ్రీమతిని నియమించు విషయమున శ్రీమతి నిదిజాత నియమింపబడినందున రాజకీయ విషయ మున నిశేషజ్ఞానమును అనుభవమును, మాతృభాషమును ఆల వడ లేదనియు, వీరిలో కొన్ని పురుషులకుండున శ్రీమతికే అధికముగా నవ్వయించునది యనియు రిపోర్టునందు తెల్పుచున్నది. ఇతర సిఫార్సులందు పరిశోధించేసి, రాజకీయతంత్ర నూత్రములను నిర్ణయించుట కొక పరిశోధనామంత్రివర్గము నేర్పింపవలె ననియు సంఘమువారు కోరిరి. వివిధ కాఖలకు పనిని పంచువినయమున సక్రమనిధాన ముండవలెననియు సర స్వరసంబంధము లేకుండ కాఖానిధిజనుల కేయుట మంచిన కాదనియు సంఘమువారు తెలిపిరి. కొన్ని కొన్ని కాఖల పనిని పరిశీలించుచుండుటకు పార్లమెంటు ఉపసభ్యులును నియ మింపవలెననియు, ఆర్థికకాఖలందు డే ఉద్యోగవిషయమున, నాకరులవిషయమున, మాతనోద్యోగులను జేర్చుకొను విషయ మును పరిశీలించి పనిచేయుటకు ప్రత్యేకోద్యోగులను నియ మింపవలె ననియు చాన్సులకు పనిని స్వదేశాంగమంత్రికి అతని కిని మరల పంచి చాన్సులకుగల ఎక్కువపనిని తొలగింపవలె ననియు సంఘమువారు సిఫార్సుచేసిరి.

బ్రిటిషువారి పెన్షన్ యుద్ధనాకలు

లండను, జనవరి 7:— హుమనాక నిర్మాణము పూర్తి కావచ్చినది గాని దొరలననుసారము మూత్ర మింకను ఈవిషయ మును తెలుపలేదు. పరిపంచమున దీనికి మించిన యుద్ధనాక లే నేలేదు. అది 894 అడుగుల పొడవు గలిగి 15" ఫీచుగులను మోయగలగును. టార్పెడోలనును కుండగనులనులను ఆ సాయము కలుగకుండ దానికోక కవచ మువర్చబడును. గంట కు కనీసము 40 మైళ్లవరకును నడుచును. దానిని కట్టుటకు 8,250,000 పానులు క్షయమగును. ఈ మాదిరి నౌకలు మరి మూడు నిర్మింపబడుచున్నవి.

కార్మికదత్త ప్రాతికూల్యము

లండను, జనవరి 7:— పార్లమెంటులో సభ్యులుగా నున్న కార్మిక ప్రతినిధులును కార్మిక కార్యనిర్వాహక సంఘ మువారును సమావేశమై కార్మికులు పార్లమెంటు ప్రజలసభ లో ప్రాతికూల్యమునే వసంపదనని తీర్మానించిరి. ఈ తీ ర్మానమునకు సభలో నొక్కరుమాత్రమే ప్రతినిధులుగా నుం డిరి. పార్లమెంటు సభ్యులకు కార్మికుల కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు ఆదేశముగారి కధ్యక్షునిగను క్షేమగారి నుపాధ్యక్షునిగను నియోజించిరి.

ఒక మరణము.

లండను, జనవరి 7:— నగరా రచనమున ప్రఖ్యాతురా లైన మిస్ మెట్టిల్లాదేధాం ఎడ్వర్డుస్ అనువామె మరణించె నని ప్రకటించబడినది.

ప్రాశ్న

నీనువరము.

పారిసు, జనవరి 8:— వరదలు మిక్కిలుగానున్నవి. నగరమున కల్లుపు ప్రదేశమున కన్న మందరములు నీటిలో నున్నవి. ఆ నీటిని యంత్రములవలన తోలించుచున్నారు.

సంధిసభ కార్యక్రమము.

పారిసు, జనవరి 7:— జనవరి నెల 18-న తేదీని చది ప్రారంభమగును. అపుడు ప్రభుత్వోద్దేశములు మితిమీరినది తేజములవిజేతయైయును జాతీయమందరు జాత్యధికారముచేసిన ప్రవాసముకార్యక్రమము 18-న తేదీని ప్రారంభమగును. శత్రు దేశములను ట్టజేంచిన సకలదేశముల ప్రతినిధులును సభకురచ్చె దరువదేశము. ఇటువలన నెందరు ప్రతినిధులు రావలసినదియో వాయునిర్ధారణచేసెదరు. ప్రాన్సు బ్రిటను అమెరికా ఇటలీ జ పాను దేశములకు చెరిగినరు ప్రతినిధులందరును తెలుపబడినది. ప్రాన్సు దేశమునకు ప్రతినిధులుగా క్లెమెన్సో ఫిచెసుగారును మరొకరిందును క్లెమెన్సు. క్లెమెన్సు విషయములను గూర్చి తెలు పుటకు మార్షలు ఫాకుగారు ప్రత్యేకముగా శోరబడుదురు. తెల్లమున నెక్సయా గ్రీను యువమున పోర్చుగలు దేశములకు చెరి ఇద్దరును బెల్జియాదేశకే చెరి యొక ప్రతినిధులు నుండునని తోచుచున్నది.

కర్మలు

కర్మలు యాస్పెల్లుగారు.

న్యూయార్క్, జనవరి 7:— కర్మలు తియ్యికోర్ యా స్పెల్లుగారు జాతీయతీతులైన ఒకర క్తవించువు విషయముచే మర జించెను. వారి నిమగించుచుండగా మరణము సంభవించెను. దగ్గత నెవ్వరులేదు. మరణమునకుండును తెండునములును వారు అత్యుత్సాహముతోను ఆరోగ్యముతోనుండిరి. యునై టెడ్ స్టేట్సునందంతుడు అతని మరణమువలన గలిగిన చింతను అతనిరాజకీయమిత్రులును శత్రులును అందఱును సమానముగా తెలిపుల్సి. అంతి ఆకస్మికమరణము వాషింగ్టనునగరపౌర జనమునకు విస్మయము గలిగించెను. యాస్పెల్లుగారి గౌరవాధ్య ము ప్రధానాధ్యాయస్థానమును, కార్యగమనధ్యక్షులు నిలిపివేయు బడిను. క్లెమెన్సునుండెను, ఇతర ప్రభుత్వసంబంధములం దును, యుద్ధకాలమీదను ప్రజాములు సకమెత్తున కట్టుబడి ను. యాస్పెల్లుగారుండును వారి కోరికవై అంత్యక్రియలు బహి రంగముగా జనపబడవు.

బెర్లిన్

బెర్లిన్ నగరమున బోల్షెవిక్కులు.

బెర్లిన్, జనవరి 8:— బోల్షెవిక్కులు బలము స్వాంతా యుద్ధమును సామగ్రినివశజయింపకొనెను. రాత్రియంతయు బెర్లిన్ వీధులందు నొరుజరిగెను. జనవరి 7 న తేదీని అలెగ్జాం డర్ ప్లాన్కు అది స్థానమున మహాప్రదర్శకములు జరిగినవి. హెర్ ఎకారెక్ అనునదియు తిత్కలమునకు ప్రధానపురుషు డుగ నున్నాడు. ప్రజలు తలతలమ పనులకు బోసుడదనియు, ప్రభుత్వర్థమువారు రాజీనామా నీయవలె ననియు ఇటీవల బెర్లిన్ నుండి వచ్చిన తంతివార్త తెలుపుచున్నది.

ప్రధానిధి సభోపదినయందు బోల్షెవిక్కులు బలము పొటద్రోలబడినదియు, జనవరి 6 న తేదీని బోల్షెవిక్కులు సోస్టాఫీను నాక్రమించుకొని రనియు ప్రాంకస్టరు జేటగు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

జాతీయమహాసభ యెన్నికలు.

లండను, జనవరి 8:— స్పార్ట్ కనువారి బలము చేరుటకు యందు బెర్లిన్ నుండి వచ్చిన తంతివార్తయు నట్లు చెప్పుబడి నది:— నగరమంతయు జాతీయమహాసభ ఎన్నికల సంబంధ మున నున్నది. అధికసంఖ్యాకులగు సాంఘికవాదములను దినదినమును బలతరమగుచున్నది. నెంట్రిస్టులును చురుకుగ పని చేయుచున్నారు. జాతీయమహాసభకు భగ్గుము చేయుట కు తీవ్రవాదులు ప్రయత్నించుచుండుటచే ఆయత్నములను సాగకుండ చేయుటకు సాంఘికవాదములు సాంఘికవాదు లకే తరువోట్ల నిచ్చుటకు తలచియుండిరి.

హిందెస్థర్లు మఱల వచ్చుట.

లండను, జనవరి 8:— ఒకదాని కొకదానికి సంబంధము లేని వార్తలు వచ్చుచుండుటచే బెర్లిన్ నందలి స్థితిగతులను తెలిసికొనుట కష్టముగా నున్నది. నిన్నటిపాడు ఇంతవఱకును దీప్తముగా నున్నదనియు, ఆ నేకవందలమంది పోరుగును వారు లై నారనియు ఇటీవలివార్త తెలుపుచున్నది. విల్ హెల్ముస్ స్టానీఅనుపురమునకు చిన్నపోరులు జరుగెను. అచ్చట బోల్షెవి క్కులు విదేశకార్యాలయమును ముట్టడించిరి. నిన్నటిరాత్రి ప్రభుత్వమువారు తాత్కాలికముగా నైసమ స్థితులను తమ వశమునకు దెచ్చుకొనిరి. హిందెస్థర్లు బెర్లిన్ నగరమును ప్రవేశించెనని ఒకవార్త తెలుపుచున్నది. జనరలు లూడెక్ డార్పు స్థానమున సేవాధిపతిగా నుండిన జనరలు గ్రోవీను అనంతకు తాను బెర్లిన్ ను నాక్రమించుట కుశ్చ నీయవలె నని ప్రభుత్వము వారిని గోరి 40 నవ్వర్క సభ్యులకు పటాలములు శాంలిన మఱల నెంకోల్సుగలుగు నని చెప్పెను.

బోల్షెవిక్కుల నణచుట.

కోపెన్ హేగను, జనవరి 8:— ఫ్రాంకస్టరుండి ఈ క్రింది తంతివార్తవచ్చినది:— జనవరి 6 న తేదీని బెర్లిన్ నుల చాన్సులకు మందరమునందు ఒకయుద్ధసభ జరిగెను. అందు సోవి యటు నిర్వాహకకర్తములును పాల్గొనెను. స్పెల్లుగారు (బోల్షె విక్కు) బలమును పూర్ణముగా నణచుటకు ప్రభుత్వమువారు సన్నకై నుపయోగించవలె నని సభయందు నిశ్చయించుకొనెను. ప్రభుత్వసేనకు హెర్ నోస్కి అనంతకు ముఖ్యాధిపతిగా నియమింపబడినది. ఈసేనకు మోటారుబుద్ధవై బెర్లిన్ నుకుభ్య భాగమునకుబంపి చాన్సులకు మంత్రియనొద్ద నిడియున ఘోష యడపడినది. స్పెల్లుగారువచ్చుచుండగా రామభావములు సుఖి టకు ప్రభుత్వమువారు నిరాశించిరి. కోపెన్ హేగను స్ట్రాస్సి పురమున 100 గజముల యెడడుగ రెండువీధుల సేనలను విడిసి యుద్ధమునకు సిద్ధముగా నున్నది.

స్పార్ట్ కనువారి ప్రకటన.

పారిసు, జనవరి 8:— డెస్లార్స్ అనంతమున స్పార్ట్ కను బలమున ప్రధానపురుషులగు హెర్ నోస్కి హింబి యరు హెన్ ఆరువారు తామె జయించితిమనియు, రష్యా దేశమున నున్న ప్రభుత్వమువంటి ప్రభుత్వమే యేర్పఱుపబడి ననియు ప్రకటించిరి.

జనరలు లూడెక్ డార్పు.

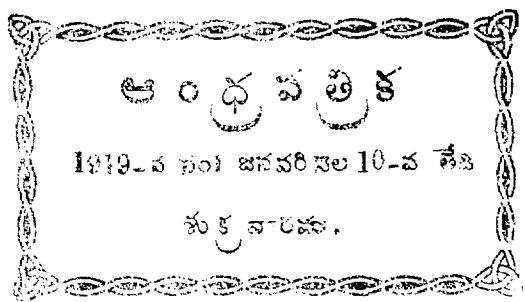
సాకుహాం, జనవరి 7:— జనరలు లూడెక్ డార్పు దక్షిణస్వీడెనునందు నున్నానియు, అతడు మారుమేరు వెల్లు కొని ఫిన్ల్యాం సంవేశక వ్యసభ్యుని (ఎరస్టు టిల్టస్) బిరుద మును దాల్చి హిందెస్థియు నమృతగివారినండి తెలియ వచ్చెనని దేశము నివృత్ అనంత్రిక వ్రాయుచున్నది.

బవేరియా ప్రకాశత్రాకము.

అంస్టర్డాం, జనవరి 8:— బవేరియాదేశమున ప్రకా శత్రాక మేర్పఱుపబడి ఆ దేశము జర్మనీ సంయుక్తరాష్ట్ర ములలో నొకటిగ చేయుబడినది బెవేరియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఒక్క పార్లమెంటుసభయే యుండును. అందరి కని సమానమగు ఎన్నికస్వాతంత్ర్య ముండును. ఈ స్వాతం త్ర్యముతో ప్రజలను పార్లమెంటుసభకు తమప్రతినిధుల నెన్ను కొందురు. సంఘబలము నకుపరించి ప్రాతినిధ్య ముండును. 20 ఏండ్లవయెదిన వయస్సుగల వారందఱును నొట్టనీయ అధికారము గలిగియుండురు.

బెర్లిన్ నుట్టి.

కోపెన్ హేగను, జనవరి 8:— బెర్లిన్ నునందు సంకుల యుద్ధము ప్రారంభమయ్యెనని బెర్లిన్ నుండి ముఖ్యచేకే తెలి పోనువార్తవచ్చినది. అన్ని బ్యూంకులుగా గాపాడబడుచున్నది. స్పార్ట్ కనుబలమువారు రనేకమందరములను పట్టుకొనిరి. స్పార్ట్ కను పక్షమునకు చెందిన వేలకొలది జనులును, ప్రభుత్వపక్ష మువారును సాయుధులై వీధులలో మూగుచున్నారు. అనేక స్థలములందు తుపాకులను గాల్పుటజరిగెను. వందలకొలది జను లు నగరమును విడిచి పారిపోవుచున్నారు.

ప్రాస్వ దృష్టి

మదరాసు పరిపాలనానివేదికమున, రాజకీయ స్థితి వర్ణించబడినది. ఈ వర్ణనము, ఇండియా బ్రిటిషు సంఘము వారినుండి వెలువడినచో, వాళ్ళెంతవరకు సవసర ముండదు. కాని, రాజకీయవత్తుము లన్నిటి గూర్చియు, నిష్పక్షపాతభావము గను బటు ప వలసిన, రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారిట్టి నివేదికను ప్రచురించుట మాత్రము, వింతయగుచున్నది. ఏ రాజకీయ సంస్కర్తయు, ప్రజల మనముల వ్యాకులపరుపనిభావములను కృత్రిమముగ వారిలో బ్రవేశపెట్టజాలడు. రాజకీయ సంస్కర్త చేయున దెల్లను, ప్రజలమనములలో దాండవమాడుచుండిన భావములను ప్రస్ఫుటపరచి, దాని కొక రూపము నొసగుట మాత్రమే. ఈ భావములన్నిటయందును అంతర్భూతముగ ముఖ్యసూత్రము నాతడు ప్రతి పాదించగలడు. అంతయు కాని, అభూతకల్పనల వాతడు గావించి, వాటిని ప్రజలలో వ్యాపింపజేయ గలుగుననుట సత్వదూరము. స్వరాజ్యాందోళనము బిసెంటుగారితో జనింప లేదు. స్వరాజ్యమంత్ర మును, దాదాభాయి నారోజీగారే యుపదేశించి యుండిరి. అంతకు పూర్వము గూడ నీయాదర్శము ప్రజలమానసములలో తాండవమాడుచునే యుం డెను. ఇందు వివరిత మెద్దియు లేదు. ప్రజలు తా మా పడుచున్న యిబ్బందులను పూసగ్రుచ్చి నటుల, అనేకవత్సరముల నుండియు కాంగ్రెసు సభలలోను తదితర రాజకీయసభలలోను వ్యక్తి కరించుచునే యుండిరి. తీర్మానముల గావించు చుండిరి. విజ్ఞాపనల సంపుచుండిరి. ఫలితము మాత్రము మృగ్య మయ్యెను. ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానము క్రింద, రాజకీయాభివృద్ధి కవకాశము లేదని, నానాటికి స్పష్టపడెను. దేశా భివృద్ధికి, స్వపరిపాలనాప్రజాశాసన ముఖ్యసాధన మని, ఎల్లరకు కరతలామలక మయ్యెను. ప్రజ లలో వ్యాపించిన యీ భావమునే, బిసెంటుగారు తమ సహజవాక్కుతో వెలిబుచ్చిరి. కత్తికలలో విపులపరచిరి. బిసెంటుగారు గాని మరె యే రాజ్యాంగసంస్కర్త గాని, ప్రజలలో నవివరకే బీజరూపమున లేని భావములను వారిలో జొప్పించి రనుట, స్వభావవిరుద్ధము.

స్వరాజ్యోద్యమమును దేశహితైకబ్రాహ్మ ణేతరోద్యమమును ప్రజలలో వ్యాపించిన సూతన భావములకు బాహ్యవిహ్నములు. క్రియకు ప్రతిక్రియయుండుట సహజము గాన, స్వరాజ్య ప్రతిహేద్యము మీ సమయమునందే నుదయించుటలో విపరీత మెద్దియు లేదు. ఈ బాహ్యవిహ్నములనే ప్రభుత్వము వారు మూలకారణములుగ పరిగణించుటచే, నివే దికయందనేక ముసందర్భవాక్యములు వెలువ డెను. స్వాతంత్ర్యము నొకప్పుని జన్మస్వత్వము. స్వాతంత్ర్యోద్యమ ముండుచే, నశించునది గాదు. ప్రతికూలోద్యమ ముండుటగాక, మేధాంగుర మయి నది. కావుననే, స్వపరిపాలనోద్యమము దినదినాభి వృద్ధి గాంచుచుండి, ప్రతికూలోద్యమ ముపుడే ించునది. ఈ యద్యమమునందు కృత్రిమా వస్థ యధికముగ గాన్పించుటచే, విశేషకాలము

నిలువకున్నది. అధికారులు, ప్రారంభముననే స్వపరిపాలనోద్యమమును హృదయపూర్వకముగ నాదరించినచో, దేశాభివృద్ధి సక్రమముగ కొనసాగెడిది. అటుల గావించక, నిరోధముల గల్పింప బ్రయత్నించుటచే, ఉద్యమము తీవ్రతపెంచుటయే గాక, సత్వరాభివృద్ధి గూడ గాంచెను. త్వరలో నాంగ్లదేశాధికారుల దృష్టి నాకర్షించెను. ప్రస్తుతపరిపాలనావిధానసావ్యవస్థ, మెసపోతుమీమా గందరగోళముతో, తేట తెల్ల మయ్యెను. ఏ భారతీయ సంస్కర్తయు వెల్ల డింప సాహసింపనిధమున, మాంటాగూగారి ధికారవ్యవస్థలోనున్నవలను పార్లమెంటుసభలో తీవ్రవాక్యములతో వెల్లడించిరి. ఆంగ్లప్రజల దృష్టి యంతటితో భారతరాజ్యాంగసంస్కరణము వంకకు దిరిగెను. బిసెంటుగారి నిర్బంధావస మెంతటియశాంతికి కారణమయ్యెనో వారికి మనోగత మయ్యెను.

ఈ చిహ్నముల నన్నిటిని బాగుగ పరికించియే, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ కార్యదృ యంగీకారము బడసి, బిసెంటుగారి నిర్బంధావాస మును రద్దుజేసిరి. అంతటితో అశాంతి దగ్గెను. మాంటాగూగారి రాశించిన శాంతి వాతావరణ మేర్పడెను. ఇక్కార్యము జరుగకయున్నచో, ప్రజ లలో నెట్టియైదేశభావము వ్యాపించియుండెడిదో యూహింప శక్యము. ఈ సందర్భముల నన్నిటి గమనింపక, మదరాసు ప్రభుత్వమువారు భార తీయ ప్రభుత్వమువారి చర్య నాక్షేపించుట వింతగ దోషకమానదు. బిసెంటుగారి పలుకుబడి భారతీయ ప్రభుత్వపు చర్యచే, హెచ్చు గాలేదు. నిర్బంధావాసము మూలముననే, విశేషముగ హెచ్చెను. దేశములో నిర్బంధావాసము గూర్చి జరుపబడిన యసమ్మతి సభలు కృత్రిమముగ గావించబడిన వనుట, నిజము కాదు. ఆసభలు ప్రజలలో సహజముగ పొంగి పొరలిన భావమును వ్యక్తపరచెనే గాని, వేరుగాదు. ప్రజలలో భావో ద్రేక మతిశయించుటకు, మొయిలు జప్తిను పత్రికల నిరంతరదూషణము ముఖ్య కారణమనుటకు సందియము లేదు. ప్రభుత్వమువారి పత్రికలకు ముందలించి యుండినచో, విపరీతపరిస్థితు లేర్పడక పోయెడివే. బ్రాహ్మణనిరోధోద్యమము గూర్చి పరిపాలనానివేదికమున, సంశ్లేష్ట చూపబడెను. కాని, ఈ యద్యమనాయకులను, యూరపీయును సంఘమువారును, రాజకీయ సంస్కర్తలను బ్రాహ్మణులను యిచ్చవచ్చినటుల దూషించుట కవకాశము గలుగుటచేతనే, స్వపరిపాలనోద్య మము తీవ్రదశ జెందెను. లేబరు యద్యమమును, హిందూలు కక్షమువారు లేవదీసి రని డెలుక బడినది. కాని, రాజధానియందంతటను పెచ్చు పెరిగిన లూటీలకును, కూలీల సమ్మెలకును, ఆర్థిక పరిస్థితులే ముఖ్యకారణము లని, నాయకు లెలు గెల్లిచాటినను, ప్రభుత్వము వారు మాత్రము రాజకీయాందోళనమే ఎట్టియశాంతికిని కారణ మని సరిపెట్టుచున్నారు.

దేశరక్షణనైవ్యము నేర్పజుటలో మాత్రము బిసెంటుగారు కారణభూతులయి రని, ప్రభుత్వము వారింగీకరించుట భావ్యముగ నున్నది. కాని, హిందూ మొదలగు జాతీయవాదపత్రికలు, చందా దారుల నాకర్షించుటకు, తీవ్ర భావములను ప్రచురించుచుండె ననుట, మిగుల ననుచితము. హిందూపత్రికాధిపతికి చక్రవర్తి గారు చేసిన సన్మానము జూచిన, నివేదికా సూచన లభోహ లని వెల్లడి గాగలదు. ఈ సూచనలే నిజమని యెంచినను, తీవ్రభావములపై ప్రజ లభిలాష జూపుచున్నారనియు, అందుచే వాటిని సంశ్లేష్ట

పరచుట అధికారుల ధర్మ మనియు, గోచరింప గలదు. అట్టి స్థితిలో, ఇండియా ప్రభుత్వపు చర్య దూరదృష్టితో గూడుకొనియుండె ననుటకు సంది యము లేదు. ఆంగ్లంకు సంబంధించిన విషయ మీ నివేదికయందు గలదు. “ఆంధ్ర రాష్ట్రో ద్యమ సందర్భమున, భేదాభిప్రాయములు విశేషముగ ప్రబలెను. ఈ విభేదములు రాజ ప్రతినిధి మాంటాగూగారు నుద్రాసునకు విచ్చేసినపుడు తీవ్రతగాంచె” నని యీ నివే దిక డెలుపుచున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమవాదులు స్వపరిపాలనమున కెన్నడును విముఖులుగ లేరు. ప్రభమును, ఆంధ్రోద్యమముగూర్చి కొన్నియపో హలుద్భవించినను, అవియెల్లను క్రమక్రమముగ సమసిపోయెను. ఇపు డీయద్యమ ముఖభారతీయ కాంగ్రెసు మహాసభవారిచే గుర్తింపబడినది. ఆంధ్రోద్యమమేసూత్రములకు ప్రాముఖ్య మొస గెనో, కాంగ్రెసు సభ గూడ నట్టి సూత్రములనే యవలంబించుచున్నది. ఈ వత్సరపు సభ దేశ భావల కక్షాన మొసగినది. ఆంగ్ల భాషావాసన లేని, రియతులు జాతీయమహాసభలో పాల్గొనిరి. ఆంధ్రోద్యమము జాతీయోద్యమమునకు భంగము కలిగించుటకు మారుగ, దానికి పుష్టి నొసగు చున్నది. పరిపాలనానివేదికము ప్రస్తుత రాజ కీయ స్థితిని విశాల దృష్టితో పరికింపలేదు. స్వపరిపాలనోద్యమము విఘ్నముల దాటి త్వరలో సఫలము గానున్నది. అపుడు పరిపాలనా విధానమున కొత్తమార్పు రాగలదు. ఈ మారు వెలువడెడి పరిపాలనా నివేదికము, ప్రజాశయ ములయెడ సానుభూతి జూపుచు, స్వపరిపాలనో ద్యమ నిజస్థితిని వెల్లడించి, యుత్సాహమును పురి కొల్పు నని విశ్వసించుచున్నారము.

విల్సనుగారు: స్వాతంత్ర్యముపై ప్రేమ

విల్సను గారు యిటలీ దేశములో నొసగిన యువన్యాసములు, వారికి స్వాతంత్ర్యముపై నెంతటి గాఢానురాగము గలదో తేటపరచుచున్నది. వారి భావములు సంధిసభలో నెంతవర కంగీక రింపబడునో చెప్పజాలము. కాని, స్వార్థము విడిచి ప్రపంచజాతు లెల్లను యీ యాశయముల నంగీ కరించినచో, ప్రపంచమున నానందము, సౌఖ్యము నోలరాడుచుండును. వారిచ్చిన యువన్యాసముల సంగ్రహము రూటరు తంత్రీవార్తలలో గాన నగును. మిలానులో వారిటుల జెప్పిరి:

“ప్రపంచమునందెకమీద, పెద్ద సానూ జ్యము యుండనేరవు. స్వల్పజాతులే విరివిగ ప్రబలె దరు. వీరి నన్నిటిని బంధింప గలిగినవి, అన్యోన్య స్నేహ సహకార భావములు మాత్రమే యని యూహింప నగును.”

స్వాతంత్ర్యోత్సవముల గూర్చి వారు డెలిపిన ఈ క్రింది భావము సువర్ణాక్షరములలో లిఖింప దగినది.

“మోటుబలము నెల్లప్పుడును జయింపవచ్చును. కాని స్వాతంత్ర్యోత్సవము జయించుట దుర్లభము. స్వాతంత్ర్యపు చారిత్రను పరికించిన, తత్కార్య శూరు లెల్లప్పుడును, స్వాతంత్ర్యోద్యమమును జూపి ప్రజాక్షేమము కొరకు తమ స్వలాభమును విస్మరించుటకు కరతలామలకము గాగలదు. ఇది మిగుల మనోజ్ఞదాయకము.”

అమెరికావారి సంగ్రామమునందే ప్రవేశించిరో, విల్సనుగారి టిలుల డెలిపిరి.

“అమెరికావారు, యుద్ధారంభమున సంగ్రా మమున ప్రవేశింపలేదు. యూరపు వివాదము లలో తాము పాల్గొన నిష్టము లేకుండుటయే

యందులకు ముఖ్యకారణము. కాని, ఈ పోరాటము రానురాను యూరపియను సంగ్రామము నుండి, ప్రపంచ సంగ్రామము క్రింద మారింది. ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యమును, మానవ విముక్తిని చేకూర్చుటకై, అమెరికావారి సంగ్రామమున ప్రవేశించక తప్పదయ్యెను."

ఇట్టి యాదర్శము తెంతవరకు సఫలమగునో జూడవలసి యున్నది. విదేశీయ వర్తకుల పెట్టుబడిచే, ఏదేశమైనను స్వాతంత్ర్యము నెటుల కోల్పోవునో విల్పముగా రిటుల వ్యక్తీకరించిరి.

"కరస్పృహవిశ్వాసమే, వాణిజ్యభివృద్ధికి ప్రాణము వంటిది. అనుమానము అన్యోన్య వైషమ్యములు వాణిజ్యమును నాశనము గావించును. ఏ దేశమైనను, విదేశీయవర్తకుల పెట్టుబడి మూలమున, స్వీయాప్రాముఖ్యము కోల్పోవును. విదేశపు ధన మేతెంచుచున్న కొలదియు, విదేశీయుల పలుకుబడిగూడ హెచ్చుననుట నిశ్చయము. అందుచే, ధనపు పెట్టుబడి, అన్యదేశములను స్వాధీనము చేసికొనుటకు మార్గమగును."

సామ్రాజ్యవాదులు వైవాక్యముల గుర్తించెదరుగాక. దేశీయమహాజనసభ ఈకారణముచేతనే హిందూదేశమున కార్థిక వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యములవసరమని గోరినది. మ్యాజినీగూర్చి విల్పముగా రిటుల నుడివియుండిరి.

"మ్యాజినీ జీవితము గూర్చి మే మెంతయు గర్వపడుచుంటిమి. అతని ప్రతిభయందు మేము గూడ పాల్గొనుచున్నటుల నంతసించితిమి. ఆమహామహుని జీవితాశయములను కొంతవరకైనను సఫలము గావించుటయే నాశక్తిని వినియోగించుచున్నాను."

ఇట్టి యున్నతాదర్శపేరితులగు, విల్పముగా రి కోర్కెలు సఫలమగు గాక యని, భారతీయులెల్లరు గోరెదరనుటకు సందియము లేదు.

సామాన్యభాషాసభ.
ఇట్టిలో జరుపబడిన సామాన్యభాష సభాకార్యక్రమమును వేరొకచో బ్రకటించుచున్నారము. సభాధ్యక్షులగు వి. పి. మాధవ రావు గారు సామాన్యభాషావాక్యపకమున గల కష్టములను భాగుగ వివరించిరి. ఆంగ్లభాష సామాన్యభాష గా జాలదని యిప్పుడనేకు లంగీకరించియే యున్నారు. దేశభాషలలో కెల్ల హిందీభాషయే సామాన్యభాష యగుట కెక్కుడవకాశ మున్నదనుటకు సందియము లేదు. ఉర్దూ హిందీభాషలకు పోలిక విశేషముగ నుండుటచే, హిందీభాష హిందువులకు మహమ్మదీయులకు గూడ సులభముగ దెలియ గలదు. ఉత్తర హిందూస్థానమున, హిందీ భాష సామాన్యభాషగ నిదివరకే వ్యాపించి యున్నది. అందువలననే, యీవత్సరపు కాంగ్రెసు సభలో నొసగబడిన హిందీ యువవాగ్ధానములు సభ్యులలో నుత్సాహము పురికొల్పు గలిగెను. దక్షిణదేశవాసులలో గూడ ననేకులు హిందీ భాషను సులభముగ గ్రహించగలరు. కాని, సామాన్యభాష, దేశభాషలను నిర్మూలించ గూడదు. వివిధదేశభాషలు, వృద్ధియగుచుండవలయును. ఏ భాషాప్రజ లాభామామధుర్యమును గ్రోలి యానందించెదగు. సామాన్యభాషతో ప్రజాసామాన్యమున కంతగ నవసర ముండదు. భారతదేశ మంతటితో సంబంధము గల, వాణిజ్యపరులకును, రాజకీయ సంస్కర్తలు మొదలగు వారికిమాత్రమే విశేషావసర ముండును. ఆ కారణమున వేర్వేరు దేశభాషల నిర్మూలించి సామాన్యభాషావాక్యపకమునకు గడంగుట, లాభకరము గాదు. అట్టి కార్యము సాశ్యమును గాదు.

అయ్యది వివిధజాతుల ప్రత్యేకవ్యక్తత బోగొట్టి వారిని జీవనరహితులుగ జేయును. ఇటులనే సామాన్యలిపి గూడ, వేర్వేరులిపులను నిర్మూలించునదిగ నుండగూడదు. ప్రతిభాషాసంఘమును తన భాషావాక్యము సభివృద్ధిపరచికొనుచు, భారతీయైక్యతకొరకు సామాన్యభాషాభ్యసనము గావించుట శ్రేయస్కరము. భారతజాతీయ దేశజాతీయత ప్రబలము, సాంఘాతిక జాతీయతయే, హిందూదేశమునం దిదివరకు ప్రబలియుండెను. ఇకముందును ప్రబలి తీరును.

డాక్టరు నాయరుగారి ప్రయత్నములు

తమ ప్రయత్నము తెంతవరకు కొనసాగెనో, మెయిలు పత్రికా ప్రతినిధిగో డాక్టరు నాయరు గారు ముచ్చటించిరి. వారి సంభాషణ వలన, నాయరుగారి ప్రయత్నములు సఫలమగుట కవకాశము లేదని తోచుచున్నది. హిందూదేశమునకు సంగ్రామసేవను గుర్తించి తగిన సంస్కరణముల నొసగవలయు ననుభావము వ్యాపించియున్నదట. ఈ భావము నాయరుగారి ప్రయత్నముల కనుకూలుప జాలదు. ఈ దేశమున కేతెంచిన పిచ్చుట మాంటాగూ సంస్కరణములకు ముందుకు బోవువారనేకులు గలరని, నాయరుగారు గ్రహించిరి. వీటికన్న వెనుకకుబోవు నాయరు పక్షపాతులత్వపుసంఖ్యాకులని, వీరిపుడైనను గ్రహించెదరుగాక. ఇక హిందూదేశమునుండి ఆంగ్లదేశమునకు వెడలిన పత్రికాధికతుల గూర్చి తమ కెట్టి విశేష సమాచారము దెలియ లేదని, నాయరు గారు పలికిరి. ప్రతి పత్రికయందును, భారతీయ పత్రికాధికతుల గూర్చి సమాచారము తెలుపబడెను. వారికి చక్రవర్తి మొదలు తక్కుంగలవారెల్లర నుండియు, సన్మానము గలిగెను. ప్రతి ముఖ్య పట్టణమునకును, వారు గొంపోవబడిరి. ఆకాశ విమానమున వారిని గొనిపోయి నైసికాధికారులు వారికి లండను నగరము నంతను జూపిరి. రూబరు పంపిన తంత్రీవార్తలలో వారికి జరిగిన సన్మాన మపూర్వమని చెలువబడెను. ఇట్టిస్థితిలో నాయరుగారి వాక్యముల కెట్టి విలువ యుండును? మరచితిమి. వీరిని భారత పత్రికాధికతులలో నొకరుగ ఆంగ్లదేశాధికారు లేల పిలువలేదో?

నూతనసంస్కరణములు

ఆంగ్ల ప్రభుత్వ మంత్రీవర్గమునం దెట్టి మార్పు లవసరమో విచారించుటకు హజ్రేతు ప్రభువు గారి యధ్యక్షత క్రింద నొక సంఘము నియమించబడియుండెను. ఈ సంఘమువారు తమ సూచనల నిపుడు బ్రకటించిరి. సంగ్రామ సమయమున, కొలదిమంది సభ్యులుగల ప్రత్యేక యుద్ధ మంత్రీవర్గ మొకటి యేర్పడి సర్వాధికారము గలిగి యుండెను. దాదాపుగ నీ పద్ధతివైననే, పదిమంది మంత్రులు గల ప్రత్యేక మంత్రీవర్గము నేర్పాటు జేయవలయునని, ఈ సంఘమువారు సూచించిరి. కార్యనిర్వాహక మంతయు వీరి హస్తములందుండును. సివిలు సర్విసులో స్త్రీలను చేర్చికొనక బోవుటచే, నూతనాశయముల కవకాశము గలుగుట లేదని, యీ సంఘమువారు స్పష్టపరిచిరి. దీనినిబట్టి, ప్రభుత్వమును నడుపుటలో, స్త్రీలు గూడ అర్హులైన మికముం దాక్రమింప గలరు. ఇంకను ననేక క్రొత్త మార్పులు సూచింపబడెను. ఇవి ఎంతవర కవలంబించబడునో చూడ వలసి యున్నది.

లేబరుపక్షపు ప్రాబల్యము

లేబరుపక్షపు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు, తమ పక్షపు పార్లమెంటు సభ్యులు ప్రభుత్వప్రతి కూలుగుగ బనిచేయవలయునని తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము వలన, లేబరు పక్షమువారు ప్రస్తుత కొయలిషను ప్రభుత్వములో సభ్యులుగ నుండుటకు వీలుండదు. మే మిదివరకు దెలిపినటుల, సంగ్రామ పరిస్థితులచే, కొయలిషను పక్షము విజయము గాంచినది. కాని, పునర్నిర్మాణసమస్యను పరిష్కరించుటలో, యూనియనిస్టులతో నిండియున్న కొయలిషను పక్షము విజయము బడయు నని, యూహించజాలము. కొలదికాలముగో, లాయరుజాగ్జిగారి ఉదారభావములకును, యూనియనిస్టుల సంక్షుచితద్వేష్టికిని సంఘర్షణ ముదయింపక తప్పదు. అట్టి సమయమున, ప్రతి కూల పక్షము వహించుచున్న లేబరు పక్షమునకు విజయము లభించువని విశ్వసించన దుచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

స్టేగు:—నేను నగరము స్టేగునేను లేమియు లేనది కాని నేను ఆంగ్ల భాషాభిజ్ఞులు డాక్టరు రాఫువేం ద్రరావుగారు ప్రకటించుచున్నాను.

జింతా క్యాలెండరు:—1919-20 సంవత్సరపు జింతా క్యాలెండరు యన్. వైవ్యా కంపెనీ వారిచేత కార్యస్థాపన కంపబడినది. ఇది మిగుల ఉదముగ ముద్రింపబడినది. దానిని వందనములతో నందికొనుచున్నారము.

సర్. రవీంద్రనాథ థాకూరుగారు:—వీరు నిన్నటి సాయంకాలమే తెగుభూమి వెడలెదరని, సాయంకాలము నెంట్లు స్టేషను వద్దకు వెడలి, ఆకాశంబు లై తిరిగి వెడలిపోయిరి. నేటి యుదయపు బండిలో, రవీంద్రుడు తెగుభూమి వెడలె నని తెలియుచున్నది.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము:—చాళిశేట కటపాడాపిథిలోని నిమ్మజాత్యుద్ధారకసంఘపు పనికి సాతకాలయందు ఆదివారము పగలు 8 గంటలకు స్వామిప్రహ్లాదం దము, ఎం. ఆర్. జంబువాణంగార్లు సర్పమును గురించి యువస్యసించెదరు.

చతురోపాధ్యాయ సోదర సంఘము:—ఈ సంఘమువారి మొదటి సాంత్వరికోత్సవము తేపు ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు గోకేల మందిరమునందు జరుగును. బి. పి. వాడియా గారు "సాంఘిక సేవ"ను గురించి యువస్యచింతరు.

తిరుప్పావై శాస్త్రమరమ హోమాత్సవము:—మాగ్గలి నెల మొదటి తేది మొదలు శ్రీరంగనాథ స్వామి వసంత మంటపమునకు ఎదుట స్థాపింపబడియున్న కాకిమాన్ ఆదికేశవులు కెట్టి గారి చారిత్రో జయపరమమన్న తిరుప్పావైలో మామనవది యగు పాశురమును పాడి శాస్త్రమరమహోత్సవము జరుపబడును.

అభివందనములు:—ఈమధ్య మదరాసునందు జ్వరములచే బాధితులగుచుండు వారికి వైద్యసహాయము చేసిన ఆమురేంద్ర భిషగ్జీ డాక్టర్ టి. ఆర్. యతిరాజులు నాయుడు గారిని నొరవించుట కొకసభ తేపు ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు పురకేవాకమునందలి దిశామబహదర్ కలరల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారి యున్నతనివ్యాధాయము నందు జరుగును. ఆసమయమున డాక్టర్ గారికి ఎం. రంగనాథ మొదలియార్ గారు బంగారుపతకము నిచ్చి సత్కరింతురు. బారిష్టర్ ఈ లక్ష్మణయ్యర్ బి. ఎ. గారు సభాధిపత్యము వహింతురు.

మెయిలు స్టీమరు:—గతనెల 8 వ తేదిని జూలైయందు బయలుదేరిన మెయిలు స్టీమరు 'దింద్యారా' ఈ నెల 1 వ తేదిని మరమ్మితుగా లండను నగరమును చేరినది.

బొంబాయిలో మిక్కిలి గొప్పనమ్మకట్టు

75000 మంది సమ్మెకట్టిరి.

20 యంత్రశాలలు మూయబడినవి.

9 వ తేదీన 75 వేలమంది పని మానివేసిరి. పాఠశాల దాదలమున్నగు పేటలలో 800 బాయి, స్టాండ్లను, క్రాను, సెంచరీ, టెక్స్టైలు, సామాను, ముద్రాణ, న్యాయపుస్తకములు సుమారు 20 యంత్రశాలలు మూయబడినవి. యంత్రపుభోగమును మోచింపనలెనని కోరి వారము కోజులక్రితము క్రానుయంత్రశాలల పనివాండ్లు మేముచుండి సమ్మెకట్టిరి. ఆన్ని యంత్రశాలలవారును ఇప్పుడు నెలకు 100 15 కి వంతువహించుచున్నారు. 25 వంతున నియ్యకలెను క్రానుపనివాండ్లు కోరిరి. అందులకు యజమాను లంగీకరింపవలెనని వారు సమ్మెకట్టిరి. సోమవారమునాడు క్రానుపనివాండ్లు స్టాండ్లను యంత్రశాల వద్ద చేరి అచటి పనివాండ్లను దెబ్బబెంచి కొట్టి పని మానివేసిరి.

ఉద్యోగులకు కొట్టుట.

పిమ్మట వారెండు యంత్రశాలల వారును క్రాను కరీం బాయి యంత్రశాలలవారు చేరి ఆ యంత్రశాలలలోని ఉద్యోగులకు కొందరిని బలముగ కొట్టిరి. కరీంబాయి యంత్రశాల నీల మాద్యారమును కూలబోసిరి. 11-వ తేదీన సమ్మెకట్టినవారు టెక్స్టైలు యంత్రశాల మొదల కేగిరి. 9-వ తేదీన ఆ యంత్రశాలలోని పనివాండ్లు కూడ పని కేరలేదు. పిమ్మట తక్కిన యంత్రశాలల పనివాండ్లుకూడ పని మానివేసిరి. 9 వ తేదీన వారందరూ పని మాని ఆన్ని యంత్రశాలల కడకును సోయి కిటికీలపై రాళ్లు కుచ్చి అడ్డములను పగుల గొట్టిరి. 9 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వెళ్ళువేలమంది కలెక్టురు బట్టుకొని కొనినోరు యంత్రశాలయొద్ద చేరియుండిరి. టెయిలరుగారికి తలమీద పెద్దగాయము తగిలినది. వెంటిలు యంత్రశాల కాకలివానికూడ గాయము తగిలినది. పోలీసుకమిషనరును ఉద్యోగులను సోలీసుజ్యును ప్రార్థననుండియు అచటనుండి అల్లరులు జరుగుతుండజేయ ప్రయత్నించుచుండిరి.

యజమానులపథ.

యంత్రశాలల యజమానులు నుకమీషనరును కలసి ఆలోచించిరి. పనివాండ్లను కోరెదకో మాకు తెలియదు. వారు వెంటనే పనిలో చేరి, వారికోరికలను తెలిపినయంత్రశాలల యజమానుల సంఘముగా రహస్యముగ నాలోచించెదరని యజమానులు చెప్పిరి. ఆరేటిగా యంత్రశాలల గోడలకు ప్రకటనపత్రికలు లుక్కింప నిశ్చయించిరి.

మిక్కిలి గొప్పనమ్మక.

ఇంత మోహ్య సంఘటన పనివాండ్లదిన కన్నకునేక కాలము సమ్మెకట్టలేదు. 75-85 యంత్రశాలలలో పని నిలిచిపోయినది. ఇందులకు పెద్దవాటాలధర 100-కి 50 వంతున చిన్నవాటాలధర 100 కి 10 వంతునకు తగ్గినది. సెంచరీయంత్రశాలలో మొదట కలహ కారణము కలిగి పని తెలియచున్నది. పనివాండ్లు సరిగ యజమానులకు తమకోరికలను తెలిపిన సమ్మెకట్టినవారిన ఆరసరమే లేకుండును.

తాత్కాలికవిరామ సందర్భమున అన్ని యంత్రశాలల వారును అంగీకరించిన రీతిని పూర్తితీతము నిర్దుటయే గాక సెంచరీ యంత్రశాలలోని టెక్స్టైలు పనివాండ్లను ఎక్కువ భోగమును కూడ నిర్దుటకలన నీకలహము కలిగినది. 27 వ తేదీన సెంచరీ యంత్రశాల పనివాండ్లు సమ్మెకట్టిన రూఢివార్త తెలిసినది. పనివాండ్లు మాపర్చెంటుకు తెలుపక ఏజెంట్లకు వ్యాసిరి. ఏజెంట్లు విజ్ఞప్తి మూలర్చెంటువ్యారా రావలె ననిరి. మరియు పని వాండుచు వెంటనే పనిలో చేరవలసి విజ్ఞప్తియూడ విజుతదనిరి. వారెల్లు పనిలోనికి రావలెనని పనివాండ్లను బహిష్కరించి కొలుపులు మూసివేసిరి. తురిటిగా కలహము ప్రారంభమైనది.

తొందరలు కలుగకుండజేయుట.

పనివాండ్లు చాలమంది 9 వ తేదీన పోలీసు కమిషనరువద్దకు సోయి తాము సమ్మెకట్టినమనియు తొందరలు కలుగకుండ జేయుట తమ ముఖ్యోద్దేశ మనియు తెలిపిరి. వారు కలవరమును కలిగించుటలేదు. వివాదముగ నెలపునను సందుకలె నడుమకొను చున్నాడు. కొని లక్షమంది పనివాండ్లు పనిమానివేసినట్లుయే ప్రకటనాధికమునకు కారణముగా నున్నది. నుకాణములు మూలముగా తెలుపబడినవి. ఎవరును భయపడుటలేదు. సేనల సహాయ మునకునకు లేదని తలపెట్టినది. ఇంతవరకు కమిషనరు సేనల సహాయమును కోరలేదు. కొన్ని యంత్రశాలలవారు సమ్మెకట్టుట కంగీకరింపలేదు గాని తక్కిన వారి బలవంతములకు వారికోరేరిరి.

వృత్తాంతములు

మొయిల టపాలు:—బొంబాయినుండి వనంబరునెల 8-25-28 దిశంబరు 3 తేదీలను పంపబడిన టపాలు ఈ నెల 4-వ తేదీన ఇంగ్లాండునకు చేరెను. దిశంపరు 16-వ తేదీ టపాలు కూడ చేరినవి.

మొయిల పుట్టిగారు ఇంగ్లాండుకు వెళ్లుట ఈ నెల 11-వ తేదీన బొంబాయినుండి బయలుదేరు నగోయి నాకగా పుట్టిగారు బయలుదేరుటకు బొంబాయికి వెళ్లిరి. మూకునెల లచట నుండి మరల వచ్చెదరు.

అయ్యుర్యేదయూనాని మహాసభ:—సర్వకారతాము చ్యేద యూనాని మహాసభ మార్చి నెల మొదటి వారమున కరాచిలో జరుగును. ప్రవర్తనముకూడ జరుగును. అయ్యుర్య వైద్యప్రభములును ప్రాచీనవైద్యశాస్త్రసాధనములును కూడ ప్రదర్శింపబడును.

సంధివేడుకలు:—సంయుక్త రాష్ట్రములందు లక్షా సంఖ్యను మహామృతాబాధు నానాగారి మందిరమున సభ జరిగినది. ఆసభకు జ్యుడీషియల్ కమిషనరు కర్నూలు లూయిసు పూవర్లుగా రధ్యక్షుత్త వహించిరి. సంధి జరిగిపిమ్మట సత్కారములు జరుపుటనుగూర్చి వా రాలోచించిరి. కొన్ని వేడుకలను జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. కాన్వెన్యోనాకసంఘమును భర్త్య సంఘమును భవనంపాదక సంఘమును ఏర్పరచిరి. లభించిన మొత్తమున సభాభాగమును వాడభర్త్యములకు వ్యయపరచ నశ్చయించిరి.

ఒకపాశ్చాత్యుని కొట్టుట:—ఛాంబూరులో గోనె సంచుల వ్యాపారముజేయు డేవిడుకంసెనీ మేనేజరు చెల్వెంబరున నతడు 28 వ తేదీన తన టక్కుకు తీసికొని క్రీడామిడ్గిగామముమీగుగా వేటుకు వెళ్లుచుండకొందరు యువకు లతని వెంటబడిరి. కొన్ని యూరపుక్కలతో తుక్కువై బడెను. అతడు తుక్కులతో నోకదానిని చంపెను. అంతట నాగ్రురు మహామృతీయ యువకు లతనిని కొట్టిరి. అతనికి గాయములు తగిలినవి. ఛాంబూరు సముదీవిజనలు మేజిస్ట్రేటు ఈ కేసును విచారణ చేయుచున్నారు.

పోలీసువారికి బహుమతులు:—ఈనెల 9 వ తేదీన కలకత్తా పోలీసు యుద్యోగులకు 14 గురికి గవర్నరుగారు పతకముల నొసగి వారి సభింపించిరి. కలకత్తా పోలీసువారి పాధ్యక్షులు చాల మోహ్యుగా నున్నది. వారు గుర్నాల్లల పనివారింపకుండ సాక్షును కాపాడుటయే గాక వారితో పోరవలసి కూడ నుండెను. వారికి కష్టము లనేకములు జున్నవి. వారిని తిప్పవారికి మరల్లు నాకర్నములకూడ చాల గలపుగాన నిట్టి బీరుదములను బడసినవారిని లక్ష్యమునకు నుంచుకొని ఇతరులకూడ ప్రకర్తింపదగును. వారాన్నములకు కనులై చెను దారి బడక ప్రభుత్వమువారియొక్కయు ప్రజలయొక్కయు గౌరవమును బడయదగు పని గవర్నరుగారు కుడిచిరి.

ఒక మానవత్వపురాణ:—బొంబాయిలో గ్రేసులూ యును, తిల్యులూ నిండనీయునుగ భవరెండు మార్పులను నతి దు సడివెనని ఆమె ఆతివైరి కేసుజేసినది. 8 వ తేదీన విచారణ జరిగినది. ఫర్వాది పత్రికరకాను. ఆమె కెప్టును పీల్లరు అనునవని యింటికి వెళ్లుచుండు పని జూలై 9 వ తేదీన ఒక సభలో ముద్దాయి నుడివెనని ఫిర్మాది తెలిపెను. ముద్దాయి తాను నిర్దోషిననెను. కొందవదను జరిగిన పిమ్మట ముద్దాయి యాత్మమాపణ తెలుపుట కుభయవ్యాయవారును రాతీనా మా డున్నది. వ్యాయాధిపతి ఆ గీకరించెను. ముద్దాయివ్యాయ ఫావమున బహింగముగ క్షమాణనగో ఆమె సకర్తనమున నెట్టిలోపమును లేదని స్పష్టముగా తెలిపెను. అతినిని విడుదలజేసి ఫిర్మాదితో నీ ప్రవర్తనను నిర్దుటముని స్పష్టమైనదని వ్యాయాధిపతి నడిపెను.

పరీక్షాపుత్రములు వెల్లడియగుట:—ఇటీవల కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారి పరీక్షాపుత్రములు వెల్లడియైన విషయమును విచారించుటకు సర్ అసికేష ముర్షి గారి ఆధ్యక్షుత్త లింక సొక సంఘ మేర్పరపబడినది. వారు విచారణ చేసిరి. ఈ విషయముకు మేము కొంతలకు కలిపెట్టాలకపోతి యని మోహ్యునంది యొకనివేదికమును ప్రకటించిరి. విజ్ఞప్తిగ ఆ

సెన్. కస్తూరిరంగ అయ్యంగారు

హిందూతత్వికా సంపాదకులగు ఎన్. కస్తూరి రంగ అయ్యంగారు భవమోక్షితుండి నిన్నటి యువయును రాను నగరమునకు బయలు దేరిరి. రానునగరమునందు వారు మౌలిలగు రానునగరమురాజు గారి కోటలో ఒకకోణుండి రేపటి భోటు మొయిలలో బయలుదేరెదరు. ఎట్లుండి ఆదివారమునాటి యువయును 7-40 గంటలకు వారు మదరాసునకు విచ్చేసెదరు. మార్గచుభ్యులను కివంగంగ, పరమపుడి, మధుర, నేలము, తిరుచునాపల్లి, తంజవూరు, కుంభకోణము, మాయువరము, చెంగల్పుట్టు, కంజీరముల పుజలాయాపి డేశములందు స్వ్యాగతపత్రికలు లర్పించును. మదరాసు మహాసభనామను, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారును, నగోమురాలు లీగువారును, ఆంధ్ర ప్రజాసంఘమునానూను, మదరాసురాజభాని సంఘమువారును వైషమనర్ద వారి కతిథిసత్కార మొందించి సామాన్య స్వ్యాగత పత్రికలు నొసగెదరు. వారి సత్పరంధ్యముతో రావుబహద్రులు కలకల కణ్ణులుచెట్టియారు గారు. సభ్యులునకు దీసికొనిపోయి అచటి మదరాసుపూర్వవాంఠాప్ర్యాణు లతని కోకపూర్వ మంధిము నర్పించును. పిమ్మట నా యుత్సవము బిడ్డి, నేపీరు పారు గుల బ్యా రా మాం టు రోడ్డు న కేగి అచటి చండి పేట యు రోడ్డు నకు తిరిగి అట్లు మోద్రోకోడ్డుల ననుసరించి వారిస్వస్థానము “ఫారముపానూ” నకు గొంపోవబడుదురు. చిత్రాధిపి వేటుచందలి నాయకులు కొందఱును, డేవస్థానము కోకాధిపతులును, మాంటురోడ్డు నందలి కొంగు వర్తకులును మార్గచుభ్యులను పుష్పమాలా కరవార్థ మాయా పుజితములందు నిలువలసినదని ఆదరణ సంఘమువారిని గోరిరి.

దక్షిణాదియా తోళ్ల వ్యాపారపుసంఘము.

ఈ నెల 4 వ తేదీ నీసభనా గొంపించిన మాస సభా కార్యక్రమమునుండి ఈ క్రింది అంశములు ముద్రితము.

2. ప్రెంచిరెడ్డు క్రానునిధి కొనగబడిన రూ.1,900ల విరాళమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు ప్రెంచి కాన్సలుగా రంపిన యుత్తరము చదువబడినది.

4. శుభ్రము చేయబడిన చర్యముల యధికార మింకను ఉండవలయునని ఇండియను మ్యూనిసిపల్ బోర్డువారంపిన ప్రకటనముతో మదరాసు డెప్యూటీకంట్రోలరుగా రంపిన కాగితములు చదువబడినవి.

5 మదరాసునుండి శుభముజేయుట కయ్యు తోళ్లనుం చుకొనుటకు కొంతలాగా నుంచుకొనుటకు గూర్చి మదరాసు మోంవర్డు ఫెయిటు కాన్ఫరెన్సు కార్యదర్శిగా రంపిన ఉత్తరము చదువబడినది.

(1) ఎం జామదు మహ్మదు సామేబు (2) మూలగు యూమూబురా స్సేన (3) అబ్దుల్ మహ్మదు ఖాలీబు సి గాజీగా రలు మదరాసు దక్షిణాదియా ఉత్తర సంఘమువారితో నీయ శేమును తర్కించుట కొక సంఘముగా నియమింపబడిరి.

(6) చలువచేసిన చర్యములకు ఇంగ్లాండున కంపరమ్మ సనుకు కలకత్తా తోళ్లరక్తకాధికారి అంపిన తేలివార్తచదువ బడెను.

(8) చర్యములను మరల చలువచేయ నాగుంభింపవచ్చు ననియు, వై నికోవమో గార్థమునాని చర్యములకు వ్యక్తులు ఎగురుతి చేయవచ్చు ననియు మదరాసు డెప్యూటీకంట్రోలరు గారంపిన లేఖ చదువబడినది.

వైనికేరచర్యముల నెగురుతి చేయుటతో కొంత మందిక వై నెస్సుల నిమ్మట బాగులేదని ఆక్షేపించుచు, అట్టి వర్తకము అందఱును చేసికొనగలుగునట్లు కాసింపవలసిన దను యుకు సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

ఈ యసమృత్తి తీర్మానములు (1) ఇండియను మ్యూనిసిపల్ బోర్డు (వైనికేరచర్యమును (ఫిల్లి (2) వైనికేరచర్యలో లగునకుకు (కలకత్తా) గుంపుటకు తీర్మానింపబడినవి.

క్రీస్తుమును పరీక్షకులు ఈ వాసింపయును కారణములు. విచారణయందుకూడ వారు సంఘమువారికి తోడ్పడ నిరాకరించి రని కొద్దిమంది మరయొక నివేదికమును ప్రకటించిరి. ఎవరో కొందరు విశ్వవిద్యాలయమున కవిభ్యాసని కలుగజేయు యువజ్ఞేకముతో పరిశోధనత్రయము వెల్లడియగునట్లు చేసినది రెండు నివేదికములును కూడ వివరించుచున్నవి. ఈ నివేదికములు నె నెలుసభలో చర్చింపబడినట్లునా మోహ్యునంది నివేదికమున సంభరములు చేసినవారిలో నిర్దుట అధికాంశము లేకుండ సంతకములు చేసిరి. గారెల్లుబేయరాదరు యొక ఫిర్మానమును కొద్దిమంది నివేదికమును నిర్దుటచదుగునని మరయొక ఫిర్మానము చదువబడినట్లుచెనె.

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

(1)

కృష్ణా జిల్లా వడ్డమన్నార గ్రామమున 4 వ తేదీన

గజపతి నగరమున బాలక్రీడా:—గజపతి నగరమున

ఒకవిశేషము దీని వ్యాపారమునను:—గోదావరి

హిందూమతాభిమాని యును పేరుతో గుంటూరుజిల్లా

దేవవాడనుండి ఒక రిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—యన

జాతీయవిశ్వవిద్యాలయము.

ప్రవేశపరీక్ష 191

నియమము—“బ్రాహ్మణేశ్వర రాజకీయము.”

నోటు:—దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘాభ్యుదయము

I (1) ఈ సంఘమునకు నిర్దేశితము నెట్టి రాజకీయ

(2) ఈ విధానమునై వర్తించునట్టి నిర్దేశము

(3) నీ ప్రస్తుత ఆద్యమే?

III ఈ సంఘమునందున్న యొక దళము నాయకులకు

నీ నోటాక రెండుకాల మీ రాజధానియందలి బ్రా

II నాయకుల రాజకీయభివృద్ధిని గూర్చి తెలుపుము.

IV కోయంబత్తూరులో సమావేశమైన బ్రాహ్మణ

మధుర, మదిరేపట్టణములలోని బ్రాహ్మణేశ్వర సభల

ఈ ఆసంగతకర్తవ్యమును నివర్తింపుము.

VI కోయంబత్తూరు, విజ్ఞానోలు, పులి

VII రాజ్యము నాయకులు ఆంగ్లమునకు లగు ఇం

VIII విశేషగ్రంథము భారతేశ్వరసంరక్షకు లని తిరున

మందుగములు కొట్టుకొని పోవుట.

స్వామివామి, జనరీ:—ఒక మందుగముల గున స్వీ

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు

ఈనెల 11-వ తేదీ కనివారం రాత్రి దేవవాడలో

కృష్ణలీలానాటకమును

12 వ తేదీ ఆదివారం ఏకాదశి మహాత్మ్యమును

రుక్మాంగద నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

తొక్కిరిస్తూ కాలగిరి ఇతర గ్రామములు ది.య.జే

కీర్తి శేషులగు బాగు నరసింహారావువంతులు
గారు:—చెన్నపురి హోటల్ అధ్యక్షులుగా పనిచేయుచు
న్న బాగు నరసింహారావువంతులు బి. ఏ. ఎస్. ఎల్. గారు
నేడు మధ్యాహ్నము మైదానములో స్వగృహమున కీర్తిశేషు
లైన వారి యింటకు చాల చింతించుచున్నాము. వంతులుగారికి
ఆజీవ్యగుల్మసంబంధ మగు వ్యాధి యుండుటచే రి-ర దినముల
క్రిందుల నీర చిన్న పురుగుదలి జనరలు చూపిటలలో శత్రు
చికిత్స చేయించుకొనిరి. వీటివల రాజవంశాధ్ర వరమునల్లి
యొందెనను అదట వ్యాధి హెచ్చుట వలన నచటి వైద్యు
ల సలహా ననుసరించి వీరు వెంటనే చెన్నపురికివచ్చి, వచ్చిన
వాడే అం.గ.గ. శివవారము శత్రు చికిత్స చేయించుకొని
రెవయ్యు తెలియు చున్నది. వీరు సమాజమున చాల లలహి-
లగుటచేతనే వ్యాధిలోలోపల ప్రబలముచేతనే శత్రు చికిత్స
యే సాకల్యముగ జరుగ వీలులేక పోయినవని కన్పాకర్త తెలి
యున్నది. ఎటులైనాచేయి చికిత్స నుగిసిన మొదలును వీరి ఆ
రోగ్యమును గూర్చి వైద్యు లక్ష్య పడెనాగిరి. రెవరినయు
ల క్రొక్కము వీరు వైద్యులయందొప్పుననుచు చున్నది. వై
ద్యులు చెప్పినట్టిని జరుగవలెనన వారికెట్టి భయమును కలు
గదను వాళ్లకిరిగిరి గాని భగవద్భక్తి చరియొక రీతి నుండు
టచే నేడు వారు శ్రీహరిపన్న భావమున కేగి రిరి గ్రామములకి
వచ్చినది. వీరి తండ్రిగారగు లక్ష్మణరావువంతులుగారు పౌరు
త్వోన్యాయమును పిచ్చుట విజయనగరము సంస్థానమున భరత్త
చారులను పనిచేసి బహుసమర్థులగు విఖ్యాతిన బడచిరి. వర
సింహారావు వంతులుగారు బి. ఎల్. పరీక్షయందు రాజధాని
మొదటివారుగా కృతార్థు లయిరి. వీరి కీర్తియు వినయస్థా
ల్యముయు కాంతిసంభావములును సర్వ జనాన్లక ద
కరముగ నుండెను. వీరు సమర్థులగు వ్యా
యవాదులను యశమునప్రదే గడింపగలిగిరి. అచిరకాలముననే
వ్యాయవాదులం దగ్గరకల్మష కాగలవని మిత్రబృంద మాసిం
చుచుండెను. వీరు యధ్యులు (వైద్యులు). ఆంధ్రదేశమునందలి
మధ్యక్షులుంబయిలలో బాగువారి కుటుంబము విఖ్యాతము
లగు వారిలో నొకటి. చెన్నపురిలో వ్యాయవాదులగ పే
రెన్నిక గాంచుచున్న వారిలో నీటివల రావుసాహెబుగం
టి వేంకటరావుయ్యగారును మరల నిపుడు నరసింహారావు
వంతులుగారినిటు లకాలమరణమునకు పాలగుట గాఢసంతా
ప కారణము. గా జయ పేం ద్ర గ ర ము న
తాలా కా బోధ ఆ ధ్యక్షులు గ నుం డి న
వీరి సన్నిహితభాతు లగు బాగు నరసింహారావు వంతులు బి.
ఏ. బి. ఎల్. గారు నూడ నిటీవలనే ఆకాలమృత్యువునోట
బడిరి. ఆకుటుంబమున విఖ్యాతు లగు నీ పురుషు లిరువయి
నిలుల పరమభద్రమును చేరుట ఆకుటుంబమునకు గొప్పవత్త
మగుట నిస్సంశయము. వంతులవారి ఆత్మకు జన్మరాహిత్య
మును నిజపాన్తివ్యులు నొసంగు గాక యిది కీర్తివారి మనః
పూర్వకముగ ప్రార్థించుచు వారియొకము: గాఢసంతా
పమునకు గురియై యున్న యాత్మబంధురగ్రమము మహాదయ
పూర్వకముగ సామర్థ్యాని విన్నవించుచున్నాము.

తామర తైలము

తామర, తీల, గజ్జిక, మంచుమందు
వచ్చి 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8 10-కి రు. 26.
తామర ఒక నిధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద
గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచనములలో గాని, గోళ్లలో
గాని బుట్టరమ్మును పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను
రెండు మూడు భేదములు గలవు.
గుత్తులు:—గురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొమ్మ,
అ, రసికాదుట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి.
కొంచెముగా లేని శరీరముకంటె వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల
వర్షమును.
చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును
మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయ
వలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచనములలోనికి పోవు
మును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురు
గు లిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.
మోహిని తైలము:—శ్రీ పురుషులు వాడు
లకు మోగ్యమైనది. మొదమును చలువజేయును.
వెండ్రుకలు చాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు
జేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-8
అమృతాంజనండిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

Towards Peace.

(Renter's Agency)

Great Britain

Functions of the Cabinet.

Employment of Women.

LONDON, January 7. The machinery of the Government Committee under a chairmanship of Lord Haldane, which was appointed in 1917, has issued its report which recommends far-reaching reforms. With regard to the functions and procedure of the Cabinet, the Committee declare that the main functions are the final determination of the policy to be submitted to Parliament, supreme control of the national executive in accordance with the policy prescribed by Parliament and the continuous co-ordination and delimitation of the activities of the several departments of the State. For the due performance of these functions, the Committee recommends a small Cabinet, preferably of ten members, meeting frequently and supplied in the most convenient form with all information enabling it to arrive at expeditious decisions. The Cabinet should consult personally all ministers whose work is likely to be affected by its decisions. The Cabinet should have a systematic method of securing that its decisions are effectively carried out by the departments concerned.

As regards the employment of women in the Civil Service, the Committee report that the absence of any substantial recourse to women's services has hitherto deprived the public of a vast store of knowledge, experience and fresh ideas, some of which would for particular purposes have been far more valuable and relevant than those of men civil servants.

Division of Business.

Other recommendations include the establishment of a Research Ministry to undertake research work and to furnish a proper basis for policy. The report recommends a definite principle of distribution of business between the various departments and condemns watertight divisions of business between departments. It recommends the formation of parliamentary committees to watch the work of particular departments and also the formation in the Treasury of a separate branch to specialize in establishment work and study all questions of staff and remuneration and routine of business generally. It further recommends redistribution of duties of the Lord Chancellor, causing division of work between him and the Home Secretary, thus relieving the Chancellor of the present extraordinary measure of work.

Parliament.

Labour Party Official Opposition.

LONDON, January 7. The joint meeting of the Executive of the Labour Party and Labour members of the Parliament passed a resolution with one dissentient voice in favour of the Labour party in the Commons becoming official opposition.

Mr. W. Adamson Re-Elected Chairman.

LONDON, January 7. The Parliamentary Labour party has unanimously re-elected Mr. W. Adamson as chairman for the ensuing session. Mr. Clynes has been appointed vice-chairman.

Britain's Overseas Trade.

More Imports, Fewer Exports.

LONDON, January 7. The Board of Trade returns show that in 1918 the imports were £1,319,338,591, as compared with £1,064,164,678 in 1917, and the exports were £498,473,069, as compared with £327,079,746 in 1917.

Obituary.

Miss Matilda Betham-Edwards.

LONDON, January 7. The death is announced of the novelist Miss Matilda Betham-Edwards.

Britain's Great Warships.

"Hood" Nearing Completion.

LONDON, January 7. Although no official statement has yet been made, it is understood that the British warship Hood is now nearing completion. She will be the largest fighting vessel in the world. She will be 894 feet long and will carry eight 15-inch guns. Her hull is being fitted with an outer cushion against which torpedoes or mines will explode harmlessly. She is expected to attain a speed of at least forty miles an hour. The Hood will cost £3,250,000. It is stated that three other battle cruisers of the same type are being built.

Sinn Fein M. P. Sentenced.

For inflammatory Speech.

LONDON, January 7. The Sinn Fein member of Parliament, Mr. Sears, has been sentenced to six months imprisonment for delivering an inflammatory speech and inciting his audience to shoot the authorities when occasion arose.

Russia

British Force in Russia.

Not to be Increased.

LONDON, January 7. Reuters learns that the British force in Russia has at present a ration strength of under 20,000. There is not the slightest intention of increasing it. On the contrary it is hoped that the force will be materially decreased shortly, and that those remaining will be replaced as soon as possible by men of the new Volunteer Army.

Civilian Militia's Triumph.

Proposed Coalition Government.

LONDON, January 7.

The "Times" learns from Warsaw that the Civilian Militia has overthrown the Government and arrested the members of the Cabinet, who are reported to have subsequently escaped. The object is to install a coalition which M. Paderewski favours. General Pilsudski, who escaped arrest, is conferring with M. Paderewski regarding the situation. Meanwhile mystery surrounds the whereabouts of the escaped members of the Cabinet.

The Bolshevik Advance.

Estonia's Appeal to Britain.

LONDON, January 8.

HELSINGFORS.—Estonia has requested Great Britain to despatch 20,000 rifles, 6 field batteries and ammunition for the same, urging their inability to withstand the Bolshevik advance without these supplies.

A Short Lived Triumph.

LONDON, January 8.

The "Times" learns from Warsaw that the success of the Coup d'etat was short-lived. The members of the Cabinet who were kidnapped have been discovered and freed. The occurrence has merely served to strengthen General Pilsudski's hands.

M. Trotsky Absolute Dictator.

M. Lenin Arrested.

LONDON, January 8.

COPENHAGEN.—A message from Moscow states that M. Trotsky has arrested M. Lenin, because the latter has been becoming too moderate of late desiring to form a coalition with the Government. M. Trotsky is now absolute dictator and intends to pursue a reign of terror.

France

Programme of Business.

Number of Delegates.

LONDON, January 7.

PARIS.—The opening of the proceedings of the Peace Conference has been fixed for January 13th, when the heads of Governments and Foreign Ministers of the Associated powers, will exchange views. As soon as agreement has been reached regarding the organisation, composition and procedure of the Conference the first sitting will be held probably about January 18th. It is believed that the representatives of all the States which broke off relations with the Central Empire, will be present that they will settle definitely the number of delegates each State will send to the Conference. It is confidently asserted that France, Britain, the United States, Italy and Japan will have five delegates each. France will be represented by M. Clemenceau, M. Pichon and others not yet designated. Marshal Foch by the unanimous wish of the Allies will be invited to express his views on the military problems. Probably Belgium, Serbia, Greece, Rumania and Portugal will have three delegates each, while the States which only broke off relations with the enemy will have only two.

Return to Paris.

LONDON, January 7. President Wilson has returned.

The Seine Flood.

Foreign Ministry and Streets Flooded.

LONDON, January 8.

PARIS.—Owing to heavy rain the Seine is overflowing its banks. The cellars of the Foreign Ministry and lowlying streets are flooded and the process of pumping is in progress.

Germany

Bavaria a Republic.

Government's Announcement.

LONDON, January 6.

AMSTERDAM.—The Bavarian Government has issued a statement that Bavaria is a republic and a member of the United States of Germany. There will be a single Chamber Parliament elected on the principle of equal suffrage and proportional representation. All citizens over twenty years of age will be entitled to vote.

Gen. Ludendorff's Disguise.

LONDON, January 7.

STOCKHOLM.—The "Dagens Nyheter" learns from an authoritative source that General Ludendorff is staying in South Sweden. The Newspaper adds that he has adopted a fictitious name and the title of a Finnish Legation Councillor, Ernst Lindstrom.

Heavy Street-Fighting.

Spartacists' Successes.

LONDON, January 7.

BALE.—The "Frankfurter Kurier" reports that the centre of Berlin has been the scene of heavy fighting. The Spartacists forced their way into the Chancellor's Palace, whence they fired on the "Vorwaerts" buildings. Herr Eichhorn, with troops, has taken up a strong position in the Royal Stables. The Spartacists have mounted machineguns before the residence of the new police President. The Majority Socialists have appealed to the soldiers and workers to rise "en masse" in the defence of the new Republic. The Spartacist newspapers declare that the Spartacists are masters of the Reichsbank and barracks.

Spartacists Demobilisation Ruse.

A Rotterdam message reveals the Machiavellian policy of numbers of Soldiers' Councils in Germany, who have been secretly arranging demobilisation, so as to ensure

that a great majority of the remaining troops are imbued with the revolutionary spirit. Consequently, the German forces still under arms are largely Red Army supporters. This policy has been especially successful in Brunswick, where the Spartacists hold the reins of power, and are bringing great influence to bear on Berlin.

Socialist Ministers Resign.

Causes of the Outbreak.

LONDON, January 7.

AMSTERDAM.—A message from Berlin states that, owing to the Spartacist "coup" it is reported that Herr Ebert, Schiedemann, and Lansberg, the Majority Socialist triumvirate, has resigned. It is stated that the causes of the outbreak were the dismissal of the Berlin Police President, Herr Eichhorn, who is alleged to have been handling Russian money for arming the Spartacists and the breaking off relations with Russia by Herr Ebert. Herr Eichhorn has ignored his deposition and continues in office.

Truce in the Conflict.

Spartacists Accept Condition.

LONDON, January 8.

A message from Berlin states that Herr Liebknecht and three others have been sent as Parliamentaries to discuss with the Government members the measures necessary to avoid further bloodshed. A state of truce has resulted, the Spartacists apparently accepting the Government's conditions namely, disarmament of all persons except soldiers, immediate evacuation of all buildings, and the submission of Herr Eichhorn.

Street Fighting Continues.

Spartacist Occupy Post Office.

LONDON, January 8.

BALE.—A later message from Berlin states that the Spartacists have seized the arsenal at Spandau. Fighting continued in the streets of Berlin all night long. Gigantic demonstrations took place in the Alexander Platz on January 7th. Herr Eichhorn is for the moment master of the situation. Herr Liebknecht harangued crowds urging them all not to return to work and declaring that the Government must resign.

The "Frankfurter Zeitung" states that the Spartacists were eventually ejected from the Chancellor's palace. The Spartacists occupied the post office on January 6th.

Spartacists Capture Buildings.

Inhabitants Leave the City.

LONDON, January 8.

COPENHAGEN.—A telephone message from Berlin to Munich states that civil war has begun in Berlin. All banks are barricaded. The Spartacists have captured a great number of public buildings. Thousands of armed Spartacists, also Government supporters, are crowding the streets. Firing has started at several points, and hundreds are fleeing from the city.

Majority Socialists Gain Ground.

LONDON, January 8.

A message from Berlin despatched prior to the Spartacist "coup" stated that the capital as in the throes of the National Assembly Election campaign, in which the Majority Socialists, whose leaders did not anticipate an absolute majority, were daily gaining ground. The Centrists were silently very active. Many Non-Socialists intend voting for the Majority Socialists in the hope of ensuring that party's energetic opposition to Extremist attempts to break up the National Assembly.

Spartacists Proclamation.

LONDON, January 8.

PARIS.—A message from Berlin announces that at Dusseldorf, Herr Muelheim and Oberhausen, Spartacists, have seized power and proclaimed a proletarian on the Russian Model.

Council of War.

To Subdue Spartacists.

LONDON, January 8.

COPENHAGEN.—A message from Frankfurt stated that a Council of War was held in Berlin at the Chancellor's palace on January 6th, the Soviet executive participating, at which the Government decided to use all force to subdue the Spartacists. Herr Noske was appointed Commander-in-Chief of the Government troops and these were conveyed in motor cars to the centre of Berlin and concentrated near the Chancellor's palace. The Government has refused to negotiate with the Spartacists. Both sides occupy positions in Wilhelmstrasse a hundred yards apart and are prepared to fight.

Conflicting Reports.

Von Hindenburg Arrives.

LONDON, January 8.

It is difficult to estimate the situation in Berlin owing to the conflicting reports. The latest messages state that fighting yesterday was most sanguinary up to the present and several hundreds were killed. Miniature battles occurred in Wilhelmstrasse where the Spartacist attacked the Foreign Office. Apparently last night the Government regained control of the situation at least temporarily. One report states that Von Hindenburg has arrived in the capital. Another says that General Groener, General Ludendorff's successor, has requested the Government to allow him to occupy Berlin saying that forty reliable regiments can easily restore calm.

America

Profound Sorrow in U. S. A.

LONDON, January 7.

NEW YORK.—Colonel Theodore Roosevelt died from the lodgment of a clot of blood on the lung. He died in his

sleep. Nobody was present. The late Colonel was apparently in good health and excellent spirits forty-eight hours previously. The profound sorrow prevalent throughout the United States is expressed equally by his political friends and antagonists. The suddenness of the event shocked Washington, where the Supreme Court and Congress is being adjourned as a token of respect. The flags at the White House and other public buildings and on the warships are flying half-mast. In deference to the family's wishes, the funeral will be private.

Sweden

Off Scandinavian Coast.

Many Mines Adrift in North Sea.

LONDON, January 6. STOCKHOLM.—It is reported that an entire minefield appears to be adrift towards the south coast of Sweden. Twenty mines exploded off the west coast of Denmark. The fishermen report that the North Sea is filled with an enormous number of small mines adrift, of hitherto unknown construction.

Italy

Address to Mothers and Widows.

Sympathy for Sufferers.

LONDON, January 4. GENOA.—Speaking at Milan to the League of Mothers and Widows the President said I would like to express to you the very deep sympathy I have for those who have suffered irreparable losses in Italy. Our hearts have been touched and our men have come with the spirit of Crusaders against that which was wrong and in order to see if it is possible that such terrible things will never happen again.

Spirit of Liberty.

Self Sacrifice and Common Good.

LONDON, January 4. On arriving in Milan the President said:—In my country we have parties, but we have a single sentiment in this war and in that sentiment lies our feeling towards those with whom we have been associated in the great struggle. Force can always be conquered but the spirit of Liberty never can be. The beautiful circumstances about the history of Liberty is that its champions have always shown the power of self-sacrifice and have always been willing to subordinate their personal interests to the common good.

America's Birthplace.

Tribute to Mazzini And Columbus.

GENOA, January 5. President Wilson speaking at the monument of Mazzini said:—I am very much moved to be in the presence of this monument. On the other side of the water we have regarded the life of Mazzini with almost as much pride, as if we shared in the glory of his history and I am very glad to feel that I am taking some small part in accomplishing realizations of the ideals to which his life and thought were devoted.

Speaking at the Genoa Municipality the President said:—Genoa is the natural shrine for Americans. The connections of America with Genoa are many and so significant that there are some senses in which it may be said that we drew our life and our beginning from this city. It is very inspiring to feel how the human spirit is refreshed again and again from its original sources.

At the monument of Columbus the President said:—Columbus did a great service to mankind in discovering America and it is America's pleasure and America's pride that she has been able to show that it was a service to mankind to open that great continent to settlement of a free people desiring to see other peoples free and to share their liberty with the peoples of the world.

Arrival at Turin.

A Cordial Reception.

LONDON, January 6. TURIN.—The official and popular reception, accorded to President Wilson on his arrival here, partook of the same warm character as elsewhere in Italy. The features of the reception were the assembling of 400 Piedmontese Mayors, who greeted the President at the Town Hall and the presentation of an album containing over a thousand resolutions of the Piedmontese Communal Councils, conferring on the President the freedom of their respective towns.

Leaves Turin.

Impressive Farewell Speech.

MILAN, January 6. President Wilson left Milan to-night after the greatest day of demonstration ever recorded. It was simply overwhelming, especially when the President appeared on the balcony to make his farewell speech. The President later arrived in Turin, where thousands of the industrial classes had prepared a welcome to equal that in Milan. A public holiday was declared and the streets were thronged. The President's Milan speech in which he acknowledged the rights of the working classes in the peace settlement, had been printed in all Turin papers and produced a striking effect. Receiving the freedom of the city at the municipality, the President said:—I accept it as a tribute to the people I represent. The people of the United States were reluctant to take part in the war not because they doubted the Justice of the cause, but because it was the tradition of the American Republic to play no part in the politics of the Continent but as the struggle grew, they were more and more moved by the conviction that it was not a European struggle, but a struggle for the freedom of the world and the liberation of humanity and with that conviction it was impossible that they should withhold their aid. Their hearts beat with you from the first and when the time came they threw every resource of men, money and enthusiasm into the struggle. Outside the municipality, the crowd clamoured to hear the President speak on which the President appeared on the balcony and said:—Fellow citizens of Turin, I bring the affectionate greetings of the people of the United States to the people of Italy and this great city "Viva Italia".

The President was afterwards entertained to luncheon at the Philharmonic Club. Replying to the toast the President said: He felt that real blood of republic flowed in the veins of these plain people who more than in some of us, have borne the stress and burden of the war, because of the price at which they have purchased victory. "Think" continued the President "of the price of the blood and treasure not only but the price of the tears and hunger on the part of little children. These" said the President "were the people who never let go, said nothing, merely lived from day to day determined that the glory of Italy, of the glory of the United States, should not depart." The President concluded: "This is a great industrial city. Perhaps you think of the members of the Government who are conferring in Paris as makers of war of peace, but we are not, you are. The plans of the modern world are made in the counting-house. Men that do the business of the world, now shape the destinies of the world, and peace and war are in a large measure in the hands of those who conduct the business of the world. That is one reason why unless we establish friendships and sympathies we clog all progress of modern life, you cannot trade with a man who does not trust you and you will not trade with a man whom you do not trust. Trust is the life and breath of business and suspicion and unjust rivalries stand in the way of trade. The country is dominated by the capital invested in it. It is a fundamental idea that in proportion as foreign capital comes in and takes hold foreign influence comes in and takes hold. Therefore the processes of capital are in a sense the processes of conquest. We go to Paris to conclude peace. You sit here to continue it."

President's University.

Justice and Right.

The Great Impulses of Humanity.

LONDON, January 7. Speaking at the University of Turin, the President said "When men have thought along the lines of philosophy and had revealed to them visions of poetry and worked out in their studies the permanent lines of law, they have realized the great impulses of humanity and have then begun to advance a human web which no power can permanently tear or hand destroy. So in being taken into comradeship of this University, I feel that I am being taken into one of those things which will always bind nations together. When seeking peace, we seek nothing else than that men shall think the same thoughts, govern their conduct by the same impulse and entertain the same purpose, namely love of their own people, but also love of humanity and love of that great indestructible thing we call justice and right. Universities will have forgotten their duties when they cease to weave this immortal web."

Science Disgraced by Central Powers.

Concluding the President said:—It was one of the chief griefs of the war that the Universities of the Central Powers used the thoughts of science to mankind. It was, said the President, the duty of great Universities of Italy and the rest of the world to redeem science from this disgrace.

Wishes Italy Prosperity.

TURIN, January 7. The President addressed a large and enthusiastic crowd in the square before the Philharmonic Club from the balcony of the Club. President Wilson said:—"I hope with all my heart that in the peace now about to be concluded, Italy may find her happiness and her prosperity."

Touching Acknowledgment of Reception.

LONDON, January 8. President Wilson speaking at the Palazzo in Milan on Sunday to a large delegation said:—I cannot tell you how much I am complimented I am by your coming in person to give me this greeting. I have never known such a greeting as the people of Milan have given me on the streets. It has brought tears to my eyes because I know that it comes from their hearts. I can see in their faces the same things that I feel towards them and I know that it is an impulse of their friendship towards the nation I represent, as well as a gracious welcome to myself. I want to re-echo that hope that we may all work together for a great peace as distinguished from a mean peace, and may I suggest this, that is a great deal in my thoughts. The world is not going to consist now of great empires. It is going to consist for the most part of small nations apparently and the only thing that can bind small nations together, is the knowledge that each wants to treat the others fairly. That is the only thing. The world has already shown that its progress is industrial. You cannot trade with a people whom you do not trust, who do not trust you. Confidence is the basis of everything that we must do and it is a delightful feeling that those ideals are sustained by the people of Italy and by a wonderful body of people such as you have in the great city of Milan. It is with a sense of added encouragement and strength, that I return to Paris to take part in the councils that will determine the aims of the people. I thank you with all my heart.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

—O—

—O—

Punjab

Peace Celebration Arrangements.

LUCKNOW, January 9. Colonel Louis Stuart, Judicial Commissioner, presided at a meeting at the residence of the Rajas of Mahmudabad yesterday for considering the question of peace celebration when that occurs. Mr. Jeebing, Deputy Commissioner, outlined a programme which includes elephant procession, fancy fair, Talukdars fete and illuminations. An executive committee and a number of sub-committees were formed including one to collect funds and another for distribution of charity. It is suggested that half of the proceeds should be devoted to the last named object.

Bombay

GREATEST STRIKE EVER KNOWN.

Over 75,000 Mill Operators Strike Work.

More than 20 Mills Closed.

Mill Employees Roughly Handled.

BOMBAY, January 9. Over 75,000 mill operators of Bombay are to-day out on strike. Practically all mills numbering more than 20 situated at Parel, Dadar and adjoining localities have been closed down including Currimbhoy group, Standard, Crown, Century, Textile, Sassoon, Morarji, and New Eastern Mills.

Increment of War Bonus.

It appears that about a week ago the employees of Crown Mills numbering over a thousand struck work demanding an increase in war bonus. All mills at present pay a bonus of fifteen per cent per month. The men of Crown Mills demanded they should be paid 25 per cent. The agents did not concede to their proposal and the operators thereupon went on strike. On Monday they gathered in a body in front of Standard mills and induced the employees there to "Down tools", it is reported, by threat by violence.

Mill Employees Roughly Handled.

Swelled by the addition of Standard employees the strikers subsequently held a demonstration in front of Crown Mills and mills belonging to Currimbhoy group and roughly handled some of the employees of those mills. The main gate of Currimbhoy mill was smashed. Yesterday the strikers repaired to Textile Mills and held a demonstration there. The employees of these mills did not turn up for work to-day. The operators of other mills then began to join the strikers. This morning they marched to one mill after the other and are reported to have smashed window panes by throwing stones. At 1 O'clock this afternoon the mob was seen in great force armed with sticks holding demonstration in front of Kohincor mill. So far as is known.

Mr. Taylor of Fielays Received a bad cut on his head and a watchman of Dinshaw Petits was seriously injured.

Police Interference.

Mr. Vincent Commissioner of Police, with his Deputies and other Police Officers were on the scene from an early hour and had been trying their best to avoid conflict. It is understood that.

Millowners are having a Conference

with the Police Commissioner this afternoon. Owing to the news of the strike of mill hands the share market has suffered a decline but the closing tone of the market shows an indication of revival.

Most Extensive Strike

The strike is the most extensive that has ever happened in India.

Nearly 75 of the 85 Mills in Bombay.

have had to suspend work. It has created a feeling of great uneasiness in the native town and its effects have been felt in the share market where prices quoted were about Rs. 50 lower in big shares and about Rs. 10 lower in small shares. It seems that the trouble originated in Century mill and that if mill hands had represented their case in the proper manner to the proper authorities there would have been no cause for going on strike. According to trustworthy account, trouble started at Century mill owing to the fact that the Textile Mill hands received additional bonus over and above the full pay for armistice celebrations agreed upon by all the mill owners in Bombay at that time. Men of Century Mill went on strike on the 27th December. Instead of placing their grievances before the Superintendent of the Mill they petitioned the agents who replied they could not consider the petition unless it was forwarded through the proper channel. The Managing Agent declined to entertain their petition unless they returned to work.

Lock out Declared

As men did not return to work he declared a lock-out. This was the beginning of a concerted movement to bring about a general strike.

Mill Hands Anxious to Keep peace.

A number of mill hands waited on the Police Commissioner this afternoon, informed him of their determination to go on strike and assured him that they were anxious to keep peace. Millhands on the whole seemed to be in good spirits enjoying enforced holiday and making the best of the situation. The fact however that one hundred thousand mill hands are idle is one which one cannot contemplate without anxiety. The Police Commissioner held an informal meeting with the members of the Bombay Millowners' Association. Proceedings were private but it appears that the general feeling is that the mill hands ought not to have gone on strike without making any representation to their management of their grievances and that before understanding can be arrived at the strikers must return to work.

No Panic.

The shops in the mill areas have been opened and there has been no sign of panic.

Military aid Considered Not Necessary.

Up till now there has been

No call for the armed police.

and the Commissioner of Police has not yet thought it necessary to requisition military aid. Some mill members who were reluctant to strike were intimidated into doing so.

MILL OWNERS' ATTEMPT AT COMPROMISE.

At a conference of the Mill owners with the Commissioner of Police in connection with the mill operators' strike the mill owners represented that they were not aware of what the strikers really wanted and that if men returned to work and then formulated their grievances the Mill Owners' Association would sympathetically consider their demands. Notice to this effect will be posted in all mills.

BOMBAY, January 9.

The "Chindwari" which left Bombay on the 3rd ultimo arrived in London on the 2nd instant, all well.

Bombay Defamation. Satisfactory Settlement Effected.

BOMBAY, January 9.
At the Esplanade Police Court Mr. A. H. S. Astom, Chief Presidency Magistrate, disposed of a case yesterday in which Mrs. Grace Louis, late of Bombay Bible School of Mazagon, charged Rev. G. W. Park of Methodist Episcopal Gujarati Congregation with defamation. The charges against the accused were that on the 9th July last at a meeting of the financial committee that was held in Bowen Church at Apollo Bunder the accused used defamatory words to the effect that the complainant was of a bad character, that he also on same day defamed her by making a statement that she was visiting one Captain Hilton in the house of Mr. Ward at Mahalaxmi. The accused pleaded not guilty to both these charges. After some discussion between counsels on either side a settlement was arrived at between the parties on the following terms. The accused expressed regret for having used the words imputed to him in charges and says he makes no allegation whatever against the complainant's character without reservation. His Worship thereupon marked the case as compounded and the accused was acquitted. Addressing the complainant the Magistrate said that she had entirely cleared her character and that there was no imputation whatever against her.

Delhi

H. E. Lady Chelmsford Leaves for England on 11th

DELHI, January 9.
H. E. Lady Chelmsford left Delhi this morning accompanied by the Hon'ble Miss Bridget Fraser for Bombay to embark on P and O "Nagoya" sailing for England on the 11th. It is understood she will be absent from India for about three months.

Calcutta

Rewards to Police Officers.

CALCUTTA, January 9.
To-day Lord Ronaldsday distributed Rs. 10,000 to three and monetary rewards to eleven Calcutta Police Officers. Addressing the recipients His Excellency after congratulating them said that the facts which the Police had to perform were many varied and arduous. The Calcutta Police were expected not only to protect property against nefarious designs of men but also to fight against crime. The work of the police said His Excellency was surrounded by difficulties and temptations and he hoped that the example of those who had received rewards would serve to set an inspiration to other members of the Force. His Excellency dwelt on the temptations which lay in the way of officers of police force and hoped that they would rise superior to those temptations and thus earn the confidence of the Government as well as the public.

Assaulting an European for Shooting Village Dog Dead.

CALCUTTA, January 9.
The Sub-Divisional Magistrate of Chandpur is engaged in hearing a case in which three Mohomedans are charged with assaulting a European. It was alleged by the prosecution that on the 23rd December last Mr. W. N. Felchamber, Manager of M. David & Co., Jute Merchants of Chandpur, went out for shooting with his dog. While passing through the village Silvendia a crowd of youths followed him while his dog was attacked by a number of village dogs. Mr. Felchamber shot a village dog dead whereupon the three accused and others assaulted Mr. Felchamber resulting in injuries on his hands and spine.

Calcutta University Leakage.

Extraordinary Situation Created

The enquiry into the leakage of question papers in connection with the recent Calcutta University examination by a Committee sitting under the Chairmanship of Atulch Mukerjee has resulted in almost extraordinary situation being created. The majority of the committee sign a report to the effect that they have failed to make any discovery that throw light upon the leakage. A minority report makes divers charges of negligence against the Registrar and of indifference against the majority of paper-setters who appear to have refused to help in the enquiry. The result is that a fresh batch of controversial resolutions appear on the Senate's Agenda, one of which goes so far as to suggest that two of the majority have no power to sign the report while another moves that the note of dissent be expunged. Both majority and minority reports declare that the leakage was brought about by an organised body of persons anxious to bring discredit on the University.

Burma

Burma Military Force.

Fine Record of Sikhs.

RANGOON, January 9.
Speaking at a Khalsa School meeting Mr. Shuttleworth, Commissioner of Rangoon Police alluded to the fine record of the Sikhs in the Burma Military Force. Two thousand two hundred and forty five out of a total of 4055 volunteered and proceeded on active service. Of these 543 or 25 per cent became casualties, 182 being killed. They had earned a large number of awards and decorations. Almost all the Sikhs in the Rangoon Town Police also volunteered but only a few could be spared to go. The Sikhs in Burma had worthily upheld the proud traditions of the race.

Rice Market.

The Rice market was lifeless to day, millers refusing to sell though offered Rs. 325 for delivery before the 15th, Rs. 332-8 for delivery before the 20th Rs. 330 for delivery before the end of January. Outside quotations were

January Rs. 327-8, February Rs. 326-8, three months Rs. 330 Small mills did a little business at Rs. 345 and Rs. 346 for January.

Brief Telegrams.

KARACHI, January 9.
The All-India Vedic and Unani Medical Conference will be held in Karachi during the first week of March. A pharmaceutical exhibition will take place concurrently at which exhibits will include old and rare books on Indian medicine and old time Indian medical and surgical appliances.

Mails which left Bombay on the 3rd, 25th and 28th November and 3rd December arrived in England on the 4th January. Those which left Bombay on the 19th December arrived in England on the 7th January.

The Indore Durbar has placed a Fowler Road train at the disposal of the military authorities.

Latest Telegrams.

Japanese Troops Withdrawn from Siberia.

LONDON, January 4.
The "Daily Express" Tokio correspondent says.—The war office announces withdrawal of thirtyfour thousand Japanese troops from Siberia and says that henceforth a best possible force will be maintained in Siberia.

Peace Conference.

LONDON, January 8.
PARIS.—Havas Agency states that the Peace Conference will begin with clauses of Preliminary Peace treaty and the task is likely to occupy two months. There will only be a few plenary meetings, bulk of work being done by small committees or individual negotiations. Much ground has already been cleared by negotiations in Paris, Rome, London and Tokio and with President Wilson. Three main points to be covered by Preliminary Peace treaty for the acceptance of League of Nations in its broad outlines are: the amount of indemnity to be paid by Germany and the manner of payment and drawing up of the new map of world, showing fresh frontiers of the European nations and of future German colonies. After the inter-Allied treaty has been drafted, general plenipotentiaries will be invited to come to Paris. Great assembly congress at Versailles is hardly likely to be held before the end of 1919.

Saine Floods Stop.

LONDON, January 8.
PARIS.—Seine floods have stopped.

Long Fuel Shortage in Paris.

Non-arrival of coal and other goods in Paris is causing danger of serious shortage of fuel. M. Clemenceau has given instructions to double the traffic on Railways.

American Engineers' Mission.

LONDON, January 8.
PARIS.—American Engineers' mission was received by the chamber of commerce of Marseilles and visited port works of Marseilles, Rhone canal, and Province shipyards.

(Associated Press)

BOMBAY, January 10.
The Acting Consul for France has notified that travellers are informed that absolutely only those residing in the jurisdiction of this consulate viz. Bombay Presidency, Malabar Coast, up to Cape Concorin, Baluchistan, North West Frontier Provinces, have to apply to the French Consulate at Bombay for visa of their passport. Those residing in Sind have to apply to the French Consular Agent at Karachi. All other travellers residing in other parts of India have to apply to the Consulate General for France at Calcutta or the French Consular Agent nearest to their residence.

PULUCHI, January 10.
During the two weeks ending the 25th ultimo there have been in the state 42 attacks and 31 deaths from cholera, 25 attacks and 11 deaths from influenza in one week.

ONTACAMUND, January 10.
His Excellency the Commander-in-Chief with General Scott and staff arrived at Mettupalayam by special train this morning and motored to Wellington where His Excellency made round of inspections including Bazzer Hill Camp where the men paraded under Bt. Colonel Gem. His Excellency will visit Cochet College, the Cordite Factory at Aruvankadu and Lawrence Memorial School, Lovalede and also Ontacamund. His Excellency leaves Mettupalayam by special train for Madras this evening.

విధి యుక్తములు

బెన్, జనవరి 7:— (ఫ్రాంకువల్ కూరయర్ అను పత్రిక యిట్లు వ్రాసుచున్నది: బెర్లిన్లోని మధ్యభాగమున తీవ్రయుద్ధము జరుగుచున్నది. స్వర్ణాకాశమున బలమున చా స్ఫులయ మందిగమును ప్రవేశించి అచ్చటినుండి వార్తప్రసక్తి కామందిమునై ఫిరంగులను గాల్పించి, హెర్ ఎగర్క అను నటించి తన సేవలతో బలవత్తరపుగు స్థానమున గ్రహించెను. మారకసాలోను (వెసిడెంటు ఇంటిమిగుల స్వర్ణాకాశము బలము వారు ఫిరంగులను నిలబెట్టిరి. మారక ప్రజాసత్తాకమును రక్షింపవలె నని సాంఘిక వాదముచేయు వారు నైతిక గాఢ్యతలను గోరి. స్వర్ణాకాశము బలమువారు రివోల్యూషను నైతికవివాదములను వశముచేసిరి అని స్వర్ణాకాశముచేత్రులను వారు) నుచున్నది.

జర్మనీయం దున్న వెసిడెంటులలోని సభ్యులలో ననేకులు ప్రాచీనతీవ్రతయైన రహస్యముగా నైసిట్లను విడుదలచేయుచు మితిసేసలో విశేషభాగమునకు నూరినభావములు గలగుట్లు జేచు ప్రయత్నించుచున్నారని రాబుద్ధాం లేండివార్త చెప్పుచున్నది. కాన ఇప్పుడెంతయు ఆయుధములను వాల్చియున్న జర్మను సేన విప్లవవత్తమునకు చెందినది. (బర్నియకనంకు ఈ చర్య వారికి విశేషలాభకరమై నది. ఇచ్చట బలమునయు స్వర్ణాకాశమువారియందే గలదు. స్వర్ణాకాశము ఇప్పుడేనుండి తిరుగుమును బెర్లినుకు ప్రసరింపజేయుచున్నది.

సాంఘిక సభ్యుల హాజరీనామా

అందఱు, జనవరి 7:— బెర్లినునుండి ఈ క్రిందితరీతి వార్త వచ్చినది:— స్వర్ణాకాశము బలము నచ్చుటచే హెర్ ఎగర్క, సీన్జెన్, లూనువెల్ట్ (సాంఘిక వాదప్రయత్నములు) గాజీ నాను ఏచ్చిరి. హెర్ ఎగర్క అను బెర్లిను పోలీసు (వెసిడెంటు) స్వర్ణాకాశమునకు హాజరీ కన్యకుసాహ్యు కచ్చి ఈ ద్యమము సాంఘికమునైనను కారణమున అతనిని శిక్షార్థక భిక్షుని చేయుటవలన హెర్ ఎగర్క రహస్యతో సంబంధములను హుకుమీకరించినను ఈతీరి గగననని, పోలీసు పెన్సిడెంటు ఇంకను తన శిక్షార్థకముననే యున్నాడు.

సమాధానము.

అందఱు, జనవరి 8:— బెర్లినునుండి ఈ క్రింది తరీతి వార్త వచ్చెను. ఇక రక్తహారమేమియు లేనందజేయుటకు హెర్ లేడీ బోర్ అనునదియు మరలవచ్చునను ప్రభుత్వవర్గముతో రాయబారములు నుండుటకు సంపదించిరి. అందువై సమాధాన చేసినట్లుపల జేరి. స్వర్ణాకాశము చక్రవర్తువారు ప్రభుత్వము వారు విధించిన విషయముల సంగీకరించిరి. నైతికతల దప్ప తక్కిన వారినందరిని విరాళముధులగు చేయుటకును అన్ని నుందిరములను తక్షణము విడిచిపెట్టుటకును హెర్ ఎగర్కను ప్రభుత్వమువారి ఇతము జేయుటకును సమాధానములను నిర్ణయింపబడెను.

విమర్శనా (బ్రిటిషు సేన.

అందఱు, జనవరి 7:— ప్రస్తుతము రహస్యలోని (బ్రిటిషు సేనలో 20 వేలకు బోవుగాన న్నారు. ఇంతకుపై హెచ్చున నవటికి బడవుల జగగను. ఇప్పుడున్న వారిలో నూద చాల వందలది లెక్కలో స్వదేశీయులకు పంపించెదరు. ఆరవారము కలిగినందుచే (ప్రాప్తములయిన సేనకు రహస్యమునం తక్కినవారిని కూడ బ్రిటిషుకు గొనిపోయెదరు.

బోల్షి విక్రమల దాడి

హెర్నింగుఫర్సు, జనవరి 8:— బోల్షి విక్రమలను నిరోధించుటకు 20 వేల తుపాకులను 5 యుద్ధనౌకల దళములను బంధుగుండును ఆరవరముగ కారతను. అవిలేనివో వారిని నిరోధించుట సాధ్యమేదని ఎస్టోనియావారు (బ్రిటిషు దొరక నమునారికి తెలిసిరి.

హోలండు దొరతరము తొలగడం

అందఱు, జనవరి 7:— సినిలియను సేన దొరతరమును తొలగించి సునక్రతులను నిష్కంధించె. పిమ్మట మంక్రతులు తప్పించు కొని పోయిరి. సేనవారు మిగిలిన మంక్రతులను సేన్సులుపగోరిరి. అందులకు పేడే విస్మయకర సంగీకరించెను. తప్పించు కొనిన జనరలు పిలూడిస్కి స్థితిగతులను గూర్చి పేడీ విస్మితో వాల్చించెను. తప్పించుకొనిన మంక్రతుల సంగతి తెలియలేదు. సేనవారు హెసగింది నిష్కంధించిన మంక్రతులను ప్రజలు విడిపించిరి. ఇందులకు పేడీవిస్మి గారికి మరొకత ఆనకులమే చేయవలసి వార్తానుండి బ్రెచ్చునక్రికకు తెలుపబడినది.

మదరాసు రాష్ట్రీయపాలనా నివేదికము.

ప్రధాన విషయములు.

(1) రాజకీయ స్థితి:—ఈనివేదికము దెలుపు పనులు మున నీరాజధానియందలి రాజకీయోద్యమమునకు, హోమూరూలు పక్షమువారి ఆందోళనమును, మదరాసు రాజధాని సంఘ స్థాపన, కార్మికోద్యమ స్థాపనములకు కారణభూతి మగు వీరి ద్వితీయాంధోళనమును, బ్రాహ్మణేతరుల ప్రతికూల భావములను ప్రధాన కారణములు. విద్యార్థులు రాజకీయ సంఘములలో సభ్యులుగ జేర రాదనియు, రాజకీయ సభలకు బోరాదనియు ప్రభుత్వమువారి రాసంగిన యుత్తరపు కలన మే నెల ప్రారంభములో ఆందోళనము వృద్ధిమైనది. అతివాదులు గావించు యీ ఆందోళనము జాతీయ విద్యార్థివృద్ధి కై చేయబడు ఉద్యమముగ పరిగణించినది. కాని, యీ ప్రయత్నము అతివాదోద్యమమున ప్రధానాంశముగ నుండినను, ఇది మిగుల కష్టము మీదనే అభివృద్ధి నొందుచుండెను. మే నెల లో యీ పక్ష ప్రతికూల మిగుల తీవ్రమగు భావమును వ్యాపకమున వ్రాముచుండుటచే, ఆనెల 24 తేదీని వెంట్రుండు ప్రభుత్వము కౌన్సిల్ సభలో హోమూరూలు సమస్య యెడల ప్రభుత్వమునకు గల భావములను వెల్లడించి, వారిని జాగరూకతతో మెలంగరలెనని మందలించెను. కాని, దీనిని సరకుగానక వర్తింతుటచే జూను నెల 16 తేదీని, బీసెంటుమ్మ ఆరంభించి, వాడియాగార్లు రాజకీయసభలకు బోరాదనియు, ఉపన్యసింపరాదనియు, ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణీతమైన అతిప్రజ్వలములలో నొక ప్రజ్వలమున నివసించుటయుననియు ఆంక్ష వెలుగడినది. వీరు ఉదకమండలములో నివసించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. అప్పటినుండి ఆ ప్రజ్వలము తుంటి రాజకీయాంధోళనమునకు స్థానమై, హోమూరూలకు యాత్రస్థాన మాయెను. ఆగస్టు నెలలో ఆరోగ్యకారణముల వలన బీసెంటుమ్మ గారోయంబత్తూరులో నుండుట కనుమరింపబడినది. ఆమె ప్రతికూల "న్యూ ఇండియా" కొన్ని దినములైన తర్వాత బొంబాయినుండి వచ్చిన కొందరు వార్తాపత్రికా ప్రచారకర్తలను వారితో నడువబడుచుండెను. వీరు ప్రభుత్వమువారిని నిందింపుచు, నిర్బంధితుల విమోచనమునకై ఆందోళన మొనర్చుచు, మహమ్మదాలీ సోదర నిర్బంధితులపక్ష మవలంబించి, తన్మూలమున మహమ్మదీయుల సానుభూతిని గూడ బడయ ప్రయత్నించిరి. ఈ ఆందోళనము మిగుల పట్టుదలతో జరుపబడినను, ఇందుమూలమున ప్రజల యందు మాత్రము విస్తారము ప్రతికూలభావము కలగలేదు. కృత్రిమములగు ప్రజాసమావేశము లనేకములు కూడి, అనేక తీర్మానముల నామోదించి, వానిని ప్రధానమంత్రికి ని, రాజప్రతినిధికిని, ఇతర ప్రముఖోద్యోగులకును బంపుచుండినవి. నిధులేర్పఱుపబడినవి. వార్తాపత్రికలు తీవ్రముగ వ్యాపించుచుండగవి. నెవ్రెంబరు 18 తేదీని భారతప్రభుత్వమువారి యిష్టానుసారముగ బీసెంటుమ్మ ప్రభుత్వములను మదరాసు ప్రభుత్వమువారు విడుదల గావించిరి. ఈ కార్యములను పురోవృద్ధిపరచుచు పక్షమునందు బీసెంటుమ్మ గారి కత్యున్నత స్థానము లభించినది. ఇందుచే విరోధియులను వెనుకంజవేయు బ్రాహ్మణేతరులను దీనికి ప్రతికూలోద్యమము నుద్ధవింపజేసిరి. బ్రాహ్మణేతరులు కొంతకాలమునుండి కమక్రమముగ పురోవృద్ధి నందుచుండిరి. వీరి ప్రతికూల "జస్టిసు" పత్రిక స్వీయరక్షణమునకును, ఇతరుల నెదిరింతుటకును యుపకరించుచు, వారియం దైకమత్యమును నెలకొల్పుచున్నది. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వాదములు ప్రబలినవి. బీసెంటుమ్మ గారు కోయంబత్తూరులోనుండగనే ఆమండలసభకు ప్రతికూలముగ బ్రాహ్మణేతర సభ జరిగినది. ఈ రెండు సభలలో బ్రాహ్మణేతరసభయే యెక్కుడు విజయవంతముగ నుండినదని తెలియుచున్నది. అంతకు ముందు మాసమున మదరాసు జమీందారులలో ప్రముఖులు స్వరాజ్య మాత్రమునకును తమకును సంబంధము లేదని యొక ప్రకటన మొసంగిరి. రైతులను, శ్రీమిలన తమపక్షమున జేర్చుకొనుటకు హోమూరూలకు చేసిన ప్రయత్నములంత ఫలప్రదములు కాలేదు. నవంబరు నెలలో మదరాసు నగర మండలి షియా, ముస్లిం చార్జీలు హోమూరూలు విధానమును నిరస్యురించిరి. రాష్ట్రీయ మస్లిము సమితికూడ విచ్చిన్నము కాచుచును, మహమ్మదాలీ సోదరుల పక్షమున బీసెంటుమ్మ గారు వదిలివేసినతోడనే ఆ పక్షముననే భేదాభిప్రాయము

లుద్భవించినవి. సత్యాగ్రహ ప్రతాపంబున సమస్యవై గూడ తీవ్రమగు భిన్నాభిప్రాయములు వెలుగడినవి. ఇట్టిభావములే పురోవృద్ధి నందు వారిలో ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము గూర్చి బహులు వెదలినవి. ఈ విషయము గూర్చి అభిప్రాయ భేదములు గల పక్షములవారు రాజప్రతినిధియు, మాంటాగూగారు మదరాసు నగరమునకు వచ్చినప్పుడు తీవ్రరూపము నాల్పినది. ఇక హోమూరూలు పక్షమువారు కార్మికోద్యమమును ప్రారంభింపజేసిరి. రాజకీయ సమావేశమునకై ఆగ్నేశేఖరుందలి కార్మికపక్షమువారు సానుభూతిని బడయుటకు బీసెంటుమ్మ గారు తన పత్రిక మూలమున ప్రయత్నించెను. కార్మికము ఆసంతృప్తి వ్యాపించుటకు పనికివత్తునని అతివాదులు తమ దృష్టిని మీ వైపు తిప్పిరి. మదరాసు రాజధాని సంఘమును పేరతో హోమూరూలు పక్షపాతిలగు బ్రాహ్మణేతరు లొక పత్రికాస్థాపనమును నెలకొల్పి, "ఇండియానేటివ్" పత్రిక మూలమున మిల్లులలో కూలీల కష్టములగుర్చి ఆందోళనము చేయజేసిరి. కార్మికసంఘ మత్యవసరమని వాదములు బహులు జేరెను. సత్యాగ్రహవీర్య కలంబున మదసరమును నూచనలు గానవచ్చెను. కార్మికసంఘ స్థాపనము తోడను, వివిధ ప్రజ్వలములలో సమ్మెకట్టులతోడను ఈ సమయ మంతము నొండెను. (2) సంగ్రామము:—బీసెంటుమ్మ గారు ప్రిబలముగ కృషినిపెసెపుడు దక్క భారతదేశ రత్నక నైస్యమున జేరుట కవకాశము యుత్పాదము జరింపలేదు. అచ్చటచ్చట దీనికి ప్రతికూలము గూడ గానవచ్చుచుండెను. సంగ్రామసందర్భముల నెలంగని కొందరు మిత్రులందలివారు అపజయము నొందుచుండుటచే బీసెంటుమ్మ ప్రభుత్వము విడుదల గావించబడిన దురభిప్రాయ పడజేసిరి. యుద్ధనిధికి చందాలనిచ్చు ఉద్యమము క్రమక్రమముగ వృద్ధి గాంచినది. ఇందులకొక బోర్డు స్థాపితమైనది. భారతదేశ రత్నక నైస్యము ప్రథమమున బీసెంటుమ్మ గారి పట్టుదలవలననే విజయవంతమైనది. 1917 ఆగస్టు నెలవరకు 1100 మందికి వైగా నైస్యమున జేరిరి. విద్య:—విశాఖపట్టణములో క్విటు మేరీ పాఠశాలయు, అనంతపురములోని కాలికాలయు కార్యోత్సాహ నుంచబడినవి. మహమ్మదీయ, పంచముల విద్య నెమ్మదిగ అభివృద్ధి నందుచున్నవి. న్యూ ఇండియా, హిందూపత్రికల ప్రచారము హెచ్చినది. హోమూరూలునకు ప్రతికూలముగ జస్టిసు పత్రిక మిగుల సామర్థ్యముతోడ, వైమమ్మముతోడను కృషినిపెసెనది. కార్మికముల కలవేర్పడుటచే, ఇతరపట్టణములలోని పత్రికలు పడిపోయినవి. న్యూ ఇండియా పత్రికాధారకుడు వశపరచుకొన బడినది. కొన్ని కరప్రతములును కొన్ని కథలును వెలుగడినవి. వార్తాపత్రికలు:—ఈ సంవత్సరాంతమునకు 217 వార్తాపత్రికలున్నవి. సంగ్రామవిషయమున వార్తాపత్రికల భావము కృషికిరముగ నున్నది. కాని, స్థానిక రాజకీయములలో మాత్రము యింకాకు పూర్వమునకంటె తీవ్రతరమగు భావయుపయోగింపబడు చున్నది. రాజకీయ సంతృప్తిలనకు, హోమూరూలు ఆందోళనము వలనకు మదరాసునగరము నందలి వార్తాపత్రికా ప్రచారము హెచ్చినది. న్యూఇండియాపత్రిక చందాదారుల సంఖ్య 5,000 నుండి 10,000 వరకును హెచ్చినది. హిందూపత్రికా చందాదారుల సంఖ్య 5000 నుండి 6,400 వరకు హెచ్చినది. ఇంతే కాక, యీ ఆందోళనమువలన మూడు క్రొత్త వైనికపత్రికలు బహులు జేరినవి. ఇవి ప్రబలమగు హోమూరూలు ప్రతికూల పక్షము నవలంబించినవి. ఈ పక్షమువారి కిజ్జిమపత్రిక ప్రధానాంశము. దీనికి 3000 మంది చందాదారులు కలరు. ఇందు బీసెంటుమ్మ గారి చర్యవై తీవ్ర ఖండినములు గానవచ్చుచున్నవి. 6 ముద్రణాయంత్రములు, ముద్రణాయంత్రకాసనములను ఆపివేయబడెను. బీసెంటుమ్మ గారు నిర్బంధింపబడినపుడు, 1917 సంవత్సరమునకున్న న్యూ ఇండియా పత్రికా సంపాదకుడు ఆమె న్యూ ఇండియా, జార్జిటవును, బీసెంటు ముద్రికా యంత్రములతో ఆమె జోక్యము వదలుకొనినదని నుడికెను. అంతనామె యిచ్చిన నెహ్రూటీ మగల నామకము గావించబడెను. పిమ్మట ఇతరు లీయద్రీణాను త్రిములను తాము మామమండెద మనిదెలిసిరి. వారివద్దనుంచి ఒక్కొక్క ముద్రికానుంత్రిమునకు 2000 రూపాయల వంతున భరావతు కైకొనబడెను. ఆగస్టు నెలలో న్యూఇండియా పత్రికా ధరావతు ప్రభుత్వమువారి వశము గావించబడినది. నవంబరు 10,000 రూపాయల భరావతు కోరబడినది. దీనిని తత్పత్రికా సంపాదకు డొసంగెను.

కలకత్తానుండి మా స్వకీయనిలేటకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాము: భావావేత్తయు, పండితుడును, వక్తయు నగు ఆది పూడి సోమనాథరావు గారు కలకత్తా నగరమునకు విచ్చేసిరి. ఈయన బర్మాదేశమునకు వెళ్లెవరట. కలకత్తా ఆంధ్రీయమితి వారు వీరిచే నొకనుకన్యాను మిప్పించిన బాగుండును.

సూత్ర సంహిత.

సూత్రసంహిత యను సుత్రుగ్రంథము మా కార్యాలయము నుంకిరించినది. ఈ గ్రంథము జేరవాగరి అక్షరములతో ముద్రింపబడిన 2066 పుటలుగల గ్రంథము. దీనియందు 1 శివ మాహాత్మ్యములు (18 అధ్యాయములు), 2 జ్ఞానయోగములు (20 అధ్యాయములు), 3 ముక్తిబంధము (9 అధ్యాయములు), 4 యజ్ఞవల్క్యేతరములు శ్రావ్యభాషము (47 అధ్యాయములు) ఉత్తరభాగమున బ్రహ్మగీత (12 అధ్యాయములు) సూత్రగీత (8 అధ్యాయములు) యునుగలవు. శ్రీమద్విశ్వారణ్యులు లేక మాధవాచార్యులవారి సంహితకు వ్రాసిన తాత్పర్య దీపికగూడ నీ గ్రంథముగలగు దక్షిణ కేశమున గల వెక్కుకోకముల ఆధారమున నిది సంకలితము చేయబడి చెన్నపురి తిరుకళిక్కినే కారనామందిరమునందలి ఎన్. రామచంద్రకాశ్రి కే. కుప్పస్వామికాస్త్రిలవారుచే ప్రకటింపబడినది. గ్రంథము స్వభూతములను చక్కని బంధకట్టున కలిగి మనోహరముగ నున్నది. పూర్తికాలికొబడు గల గ్రంథము నెలకు 5-0-0 య. వలయువారు వైని వివరింపబడిన విలాసమునకు రామచంద్రకాశ్రి గారికి వ్రాయవలెను. ఈ గ్రంథమును సాంతముగ తిలకించి మా సంతసమును ముందు వివరించెదము. ఇట్టి యముల్యగ్రంథమును ప్రకటించినందులకు మా కీ గ్రంథరాజమున కాన్కగా నొసంగినందులకును ప్రకాశకులకు తొలుదొల్ల మా కృతజ్ఞతను విన్నవించుటతో ప్రస్తుతము విరమించుచున్నాము. (ఆం - సం)

వాతావరణ స్థితి

1919 సం॥ జనవరి నెల 10-వ తేదీ శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	వీరి స్థానం	వీరి స్థానం	వీరి స్థానం	వీరి స్థానం	వీరి స్థానం
	అంబెలో	అంబెలో	అంబెలో	అంబెలో	అంబెలో
	24 X 24	24 X 24	24 X 24	24 X 24	24 X 24
కోసాలపూరు	81.2	65.0	...	88.78	44.18
వాల్తేరు	79.9	65.1	...	21.99	85.65
కాకినాడ	80.6	68.6	...	28.80	87.86
బందరు	81.1	68.0	...	45.07	89.84
గుంటూరు	87.7	62.5	...	28.82	81.11
నెల్లూరు	*	83.6	66.1	48.82	85.15
మచిలీపట్నం	*	83.4	66.6	65.12	48.72
హైదరాబాదు	85.8	60.6	...	20.40	80.50
అనంతపురము	89.0	56.8	...	18.80	28.88
బళ్లారి	*	89.7	61.5	16.76	19.75
కర్నూలు	90.2	99.6	...	20.91	25.55
కడప	86.4	62.7	...	19.26	80.59
రెంగులూరు	*	88.4	56.8	80.58	84.24
నెల్లూరు	*	84.8	63.5	29.46	41.44
నీలము	*	90.0	66.6	21.01	38.43
కోయంబత్తూరు	*	87.1	68.8	21.79	21.07

వాయుభారమునందు మార్పు లల్పము. ద్వీపకల్పము నందలి వాయువ్యాప్తి యందును మార్పులేదు. మాయూకంటె అది మరింత సమత్వముగ నున్నది. వాయువ్యాప్తి శీతకాలపు స్థితి కనుకూలముగ నున్నది. వాయువు మందముగ వీచుచున్నది. నేటిప్రాతఃకాలము చాలబోట్ల వాయువు ప్రభించినది. వాయుమార్గము యథాప్రకారముగ నున్నది. సర్వత్ర మధ్య మోన్సూన్ స్థితి తక్కువగ కలదు. చెన్నపురి తీరపు టుత్తరభాగము నందు తీవ్ర తక్కినదోటుల మాయూకంటె అదనముగ నున్నది. కర్ణాటకమునందు పగటిపూట వేడి యెక్కువగను దక్షిణభాగపు చివరను, పడమటి తీరమునను దక్కనునందును రాత్రి వేడి అదనముగ నున్నది. దక్కనునందు వాయువు ఆర్ద్రగిహింసముగ నున్నది. మబ్బులులేవు. వర్షము పడలేదు. ద్వీపకల్పమునందు చక్కగ ఎడె కాముచున్నది.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
కాళివరణ కార్యదాసు.

నోటీసు.

ఈ క్రింద ముద్రింపబడినది విషయము మల్లాది సత్యంబింగం నాయకయగారి విల్లునందలి యొక భాగము:—

“నా యొక్క బ్రష్టిలు ప్రతి పత్నీరము యూరపు, అమెరికా, జపాను, మొదలైన ఏ అన్య దేశమునకైనను మదిరాసును డి.బి.క. హిందూ విద్యార్థిని ఉన్నత సాంకేతిక విద్యను (Higher Technical Education) నేర్చుకొనుటకై వంపించెదను. అవిద్యార్థి ఎన్నుకొనవలసిన శాస్త్రము న్యాయశాస్త్రము, పాఠాభిజ్ఞ వైద్యశాస్త్రము (Law & General Medicine) గాక మిగిలిన దే దైనను అయియుండవలెను.

రసాయన శాస్త్రము, కదాళ విజ్ఞాన శాస్త్రము మొదలైన శాస్త్రముల నెన్నుకొను విద్యార్థి గ్రామ్యయోగియు యుండవలెను. వారు అన్యదేశములలో విద్యార్థులుగా నున్నంతకాలము రాజద్రోహసంబంధమైన రాజకీయ విషయములందు పాల్గొనరాదు. చారల్లు ప్యాసిఫిక్ వారికి యుద్ధ సహాయము మానివేయబడును.

తాము హిందూదేశమునకు తిరిగి వచ్చిన పిదప ఎప్పుడైనను సమర్థత గలిగిన స్థితిలో నున్న పురుషులకు విద్యార్థి అన్యదేశములకు వంపించి విద్య గెరపించెదమని అట్టి విద్యార్థులు తమ మిత్రుల యెదుటను, సహాధ్యాయుల యెదుటను యిచ్చిన మాటకు కట్టుబడి యుండవలయును.

విద్యార్థి వేతనము సంవత్సరమునకు 175 పౌను లుండును. ఆ వేతనము విద్యార్థి ఎన్నుకొనిన ఆయా శాస్త్రమునుబట్టి 2, 3 సంవత్సరముల వరకు ఇచ్చుబడును ఎన్నుకొనబడిన విద్యార్థికి రాజపోకల ఖర్చులు కూడ నొసంగబడును.

సామ్యును విద్యార్థికి చెల్లించమని చెప్పి పురి విద్యార్థి సలహా కమిటీ కార్యదర్శి (Secretary, Students Advisory Committee Madras) గారి పేరగాని, లేక లండను భారతీయ విద్యార్థులకు విద్యావిషయమును సలహా నొసంగువానిపేరగాని (Educational Advisor to Indian Students, London) పంపబడును. విద్యార్థి వేతనమునకు దరఖాస్తుపత్రములు ఈ క్రింద సూచకము చేసిన వారిచే 1919 సంవత్సరము మార్చి 15 వ తేది వరకు అందికొనబడును. అవి కళాశాల ప్రెసిడెంటులయొక్కగాని తమిళం వెద్దమునమ్మలయొక్కగాని, యోగ్యతాపత్రముల చేతను సిఫార్సుల చేతను బలపరుపబడవలెను. మరియు వారు కృతార్థులయిన పరీక్షల వివరము, వారి వయస్సు, నివాసస్థలము మొదలైన వం యింకవలయును. దరఖాస్తుదారుల తల్లి లేదా తండ్రి యొక్క గాని, గార్డీయనుల యొక్క గాని, వారు తమ యనుమతి నొసంగుట వ్రాసి యిచ్చిన కాగితము కూడ దానికి చేర్చబడవలయును.

కాకినాడ } (Sd) డి. శేషగిరిరావు
2-12-18 } For the Trustees
True Copy)

రక్తమూలశంక

ఎంతకాలమునందు ఉన్నప్పటికిన్ని, ఎంత కఠినముగా నున్నను మారే రే మారుచేయబడిన “మూలమింగు” అను ఔషధము పుచ్చుకొనుటవలన అతిశ్రమముగా జరుగదు. తెల బుడ్డి 1 కి రు. 2—0—0 (1864) మూలమింగు డిపో, టి. పి. కోడ్, బెంగాల్, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. వ్యక్తులను సద్భావమున గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. పి. పి. పి. చక్కని గ్రంథము. తెల ౧0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుకాఫ్ 212, మదరాసు

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు. **బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాధ** రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది. 1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0. **చంద్రవధ గుటి** మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ వనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0. **వాసవలేహము** దగ్గునకు మంచిమందు. 1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0. వ్యవహారములన్నియు సాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును. **జాంఘా ఫార్మస్యూటికల్ వర్కుస్** ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13. The Zandu Pharmaceutical Works The Ayurvedic Pharmacists. Elphinstone Road, Bombay, 13

301 **పాశ్చాత్య వేంకటాచల** 302 **పండితులవారి సిద్ధాంశధములు.** లోకామయహార కస్తూరిమూత్రల నిర్మూలనను క రి కిం పు డు. (తన తల్లిరమునకు లక్షలకొలది సీసాను విక్రయించి ముచ్చుచి. ఇండియాను మూత్రమే కాక; బర్మా, సింఘా, మలి అస్టేట్, గోవా, ఢిల్లీ, బెలంజీ, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు మాడ సీ సిద్ధాంశధమును, ఈవయోగింబు చాస్తారు. మహాభాగము “విశేషము లోకామయహార” కస్తూరి మూత్రల సీసా ను యింటు నున్న మొదల. గూటికి కై ముగ్గు వయసును, నిరీక్షించి, మొదల ముగ్గునకు తప్పిపోవుట కలెము; కలెవారిము, అజ్ఞానము, పార్శ్వవాతము జ్వరము, మాంజ్వము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి, బలహీనత, అశాంతిగ్రహము, వెట్టెనీటినుండి గలుగు వికారము. విన్న విద్వలను గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరిమి ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధామూత్ర శీతవదే శాశ్వతముగా పోయి చుండును గలగును. కైవల్యకాలలో న శీతవిధము లగునట్టి యొ నువయోగి ర ముగ్గు కర్మకుక మూత్రకలమండియి యోషధమును తయారు జేయుచుండును. కైవల్యరై న యోషధపార శుభములు, తనకి సీసాను మును ఉండును; మూత్ర శీతవిధము అనుపానపత్రము, తనకి సీసాతో నుండ యుండును. 260 మూత్రమున సీసా కలెము మూత్రమే. 6 సీసాను కొలెమున కైవల్యరై ను. మూత్ర శుభ్రమోపేరి కొలె 1-8-0. 2. సీసా కొలెమున కొలెను 2-2-0. 3. సీసా కొలెమున కొలెను 6-5-0. నకు త్రోగములకు, మూత్ర శుభ్రమోపేరి కొలె సిద్ధాంశధమును దొరకును. కలెము:— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు

సివిల్ లా సాయంట్లు.

జేవాలయముల అర్చకత్వమును గురించి. మశయూళ సీయలో దక్షిణ కన్నడం జిల్లాలో కరి కార్గల్ అను డిస్ట్రిక్టులో సపు కోర్టులో జేవాలయపు అర్చక హక్కును గురించిన యొక కేసు బంధమైన రాబడినిగురించిన అర్చకును చనిపోయిన తర్వాత అనిభార్య అమ్మక్క హెంగు అనునామె దావా తెచ్చింది. ఆవ్యాఖ్యము చెన్న పట్టణము హైకోర్టులో రెండవ అప్పీలులో శీర్షిచేసి అనగా జిల్లాకోర్టు అప్పీలు దీక్షిమీద హైకోర్టులో అప్పీలుచేసి వారన్నమాట. జిల్లా గార్డెస్ శేషగిరి అమ్మకు గారు నేపీయర్ దొరవాడు వీరియెదుట హిమంతులకు వచ్చింది. ముకనపు కోర్టులోనున్న జిల్లాకోర్టులో ఆదేశమిచ్చి హక్కులనున్నదని దీక్షియిచ్చి వారు. తిమ్మావో 1915 సంవత్సరంలో నుండరాం బారు అక్క, యోగాచమగుంకల్ అను వానివై తెచ్చిన యిటునంటి దావాలో హైకోర్టుజడ్జిగారైన సదాశివయ్యగారు శ్రీకి అర్చకత్వపు హక్కు వుండ కూడదని తీర్పుచేసి యున్నారు. 1914 సంవత్సరంలో మదరాస్ లా టైమ్స్ 16 వాల్యుం 428 పేజీలో సాందర్బత్వముతో అను ఆమె తాలూకు కేసులో ఏలింగు, హాన్సే దొర గార్లయొ జడ్జియము, 1917 సంవత్సరంలో క్లూవోన్ 40 వాల్యుం 105 పేజీలో రాజ రాజేశ్వరి అమ్మతో అను ఆమె తెచ్చిన కేసులోనున్న జడ్జి తెన జమారస్వామి శాస్త్రులుగారు ఫిలిప్స్ దొరగారు న, సదాశివయ్యర్ జడ్జిగారు నుండరాంబ కేసులో చేసిన తీర్పు న్యాయముగాదని నరి కాదని చెప్పి మా శ్రీకి అర్చకత్వపు హక్కు వున్నదని తీర్పు చేసి యు న్నారు. ఈ విషయము చెన్నపట్నం హైకోర్టులో పరస్పర భిన్నముగా ఈ విషయమై వుండేటందున ఈ అమ్మక్క హెంగు అను ఆమె యొక్క కేసును పుల్ బెంచి జడ్జియ తీర్మానించవలసి నదిగా జడ్జిలైవ శేషగిరి అమ్మకు గారును శేషియర్ దొర గారును రిఫర్ చేసివారు. అందుమీదట ఈ అమ్మక్క కేసును పుల్ బెంచి జడ్జిలైన ప్రధాన జడ్జి వాలిస్ దొరగా రును జడ్జి సదాశివయ్యగారును జడ్జి స్పెక్టర్ దొరగా రును ఈ ముగ్గురు జడ్జిలను కూర్చుని ఈ కేసును యేవిధ ముగా తీర్మానించివారంటే మద్రాస్ కోర్టులోను, బం గాలో కోర్టులోను బొంబాయి కోర్టులోనును జరిగిన యిటునంటి కేసులలో శ్రీలకు అర్చకత్వపు హక్కు వున్నట్లు తీర్పులు చేసియున్నందులకు సదాశివయ్యర్ గారి తీర్పు సరియైనదిగా కనపడవలెనట్లు ఈ అమ్మక్క కేసులో కూడా ఆ ప్రకారమే ఆమెకు అర్చకత్వపు హక్కు వున్నదని దీక్షియిచ్చివారు. జడ్జి సదాశివయ్యగారు మాత్రము శ్రీకి హక్కులేదని భిన్నమైన అభిప్రాయమును వ్రాసివారు. ముగ్గురు జడ్జిలలో వొకరు మొకవిధముగా కక్షిగన యిద్దరు వేరువిధముగానున్న అభిప్రాయము యిచ్చినపుడు యెక్కువ సంఖ్యగల వారి తీర్పు భాయంతిర్పి చెల్లవలసి యున్నందున శ్రీకి హక్కు స్థిరపడినదని మద్రాస్ 41 వాల్యుం 886 పేజీలో తీర్పుచేసి యున్నారు.

టంగుటూరి నాయనశాస్త్రి. మకాం కంగోల్, కంగుమారు. గుంటూరు జిల్లా కోర్టు నీడరు.

విప్రేక్షిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి. **సావంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా** ఆపరిశుద్ధిపు రక్తములన జరిపేయ బాధ్యములకు కీటమునంటి మందు. శుభ్రమును, మచ్చులను, గండములను వీరిద్దరు, ప్రాక సుప్తములను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28) మిక్కిలి శీత్రీవంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి ననోషధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, ననోషధి మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధక మును శాస్త్రసంబంధమును రోగములను పోగొట్టిరక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలగజేయును. 16 రోజుల వరకుండుటకు 4 కొన్ను బుడ్డిలో అమ్మబడును. పాపైటరు.— పి. డి. సావంత్, 144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి Proprietor: P. D. SAVANT, Feraawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.